

Hétről-hétre

Telaviv. El Kasab sejt, Ion Saud király megbízottja Jeruzsálembé érkezett ahol az arab vezetőkkel tárgyal...

Lisszabon. A portugál kormány a Sao Tiago da Espada, legmagasabb portugál rendjelet adományozta...

Berlin. A napokban előváltották a lisszaboni zene-konzervatórium elöl álló híres komponistának...

Wien. Egon Weiner zsidó szobrászművész elkészítette Mussolini hatalmas szobrát amelyet a fasizmus megalapításának évfordulóján...

Athén. A berlini Charité kórház rákkutató intézetének volt vezetője, aki 1933-ban Bérgabráda ment...

Wien. A bécsi kémiai laboratórium első aszisztense, Dr. Philip Gross meghívást kapott a török kormánytól...

Karlsruhe. 212 zsidó gyermek van a 14878 iskolai ifjú között, akiknek egy hatosztályos iskolát állítottak fel...

New York. A new-yorki "Sun" című lap közli Weizmann nagy beszédét, amelyben a királybizottság munkájával kapcsolatosan nyilatkozik.

Jeruzsálem. Eddig nem erősített jelentések szarhadáságra. — Louis D. B. Bredels 21. születésnapja alkalmából Tel-Aviv díszszolgálatra lett...

Páris. Az uruguayi parlament elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely szerint olyan nyelveken, amelyeken nem oktatnak az iskolákban...

Katona. A hívnai zsidóság konferenciára gyűlt össze, amelyen 150 delegátus vett részt. Ezen a konferencián megbeszéltek a Mifal Bizzaron...

Az 50 éves salonta-i zsidó templom

A salontai occidentális rítusu Izr. hitközség nov. 22-én ünnepelte meg fenyves közű ségek közti templomának ötven év előtti történeti építését...

Rabbi Mór, a dvinszki cadik minden csütörtökön segélyeket osztott ki szombatra. A szelényel közre tartozott egy asszony, akinek férje egész nap a bészhamdrom-ban...

Kellemesen, gyorsan és jól borotválkozik, ha "Raso-Pastá"-t használ! Gyártja: Ioan Breckner S. A. Alba Iulia.

Zsidó humor

ORÜN BÜNTETÉSE — Hallottad mi történt Grünnel? — Nem én! Mi van vele? — Megverte az anóvását, mire megbűntették ötven leire és kivették rá ölszáz levi vigalmi adót...

MAN HAT UNS GEMASZERT Két hírsorsos olvassa az újságot és a hirdetések között látják, hogy egy nagy cég "Liberalgesinnte Veriteater" élet keres.

— Tudod mit — mondja Jankelnek, ich bin "liberal gesinnt" — ajánlkozik. Jankel viszont kijelenti, hogy ő is megy, csak-hogy egy kis aranyere van.

— Aranyér? — az nem beleség, az nekem is van. — menjünk együtt. El is mennek és megteszik ajánlatukat. A főnök örömmel fogadja őket és kéri: — Von wo sind die Herren? — Von Chuszi!...

Ijedten néz Chaim Jankelre és azt sugja félbe: — Kümm Jankel, man hat uns gemaszert... A DVINSZKI SZIVE.

Rabbi Mór, a dvinszki cadik minden csütörtökön segélyeket osztott ki szombatra. A szelényel közre tartozott egy asszony, akinek férje egész nap a bészhamdrom-ban...

ERRE A CADIK AZI MONDOLTA: — Igazán sajnálom, hogy nem tudtem, hogy a szegény asszonynak szombatra lyukra is van szükség, mert ha ezt tudtam volna, akkor egy rubellel többet adtam volna neki.

FERENC JÓZSEF ÉS SIMAJN SZAJFER FŐRABBI

Ferenc József valahányszor meglátogatta Krakót, megnézte a zsinagógát ahol nagy képe állott az előcsarnokban. Az egyik látogatása alkalmából a hitközségi vezetőség megdöbbenve veszi észre hogy a nagy kép előtt nyílván a zsidókat akarta zavarba hozni a durva csínyterés. A császár jól ismerte a templomot és felült neki a falon az üres hely. Meg is kérdezte a környezetében lévőket, hova lünt a képe? Ebben a kínos szituációban lélekjelölésével R. Simajn Szajfer főrabbi a következő módon mentette meg a helyzetet:

— Felséges uram, a zsidók napoként egy szimbólumot ("filin") vesznek fel, amivel a királyok királyának hódolnak, ünnepeken azonban főbőlegesen tartjuk ezt a szimbólumot, mert Isten az ünnepi hangulatban ugys közel van hozzánk. Amikor most Felségedet, az égi hatalom visszafén, é' érezhetjük, akkor egy vérszörre fessük kép csak gyengítse volna a mi közveilen ünnepi hangulatunkat.

A meggyarazat rendkívül tetszelt a királynak.

GYORS AGGÓDÁS Szlononban híres volt éles elméjéről Reb Eisele. E léss nap csak tanult, vagy jótékony-sági ügyekkel foglalkozott és feleségére hagyta a házirol és gyermekekről való gondoskodást. Emiat egyszer szemrehányást tett neki. Mire ő nyereva válaszolt:

— Ugy hitnak ergem: "Charef". Ez azt jelenti, olyan ember, aki pár perc alatt megérti azt ami fölött mások heteken át örök a fejtekt. Ugy van nálam a gondolat, én pár perc alatt átgugodom a gondolat, amelyek másokat, napogig foglalkoztatnak...

NEPUNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Iosif Vulcan No. 4. Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő: Wassersztrom Sándor — Leíró szerkesztő: Felolós szerkesztő: ...

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Hitközségeknek és vállalatoknak 500. magánosoknak: egész évre 300, félévre 160, negyedévre 85 lei. Külföldön: 120-80, 45, 25 ct. 180, 95, 50 dinár. 25-15 Pengő. 10-5 Dollár.

A szellem diadalának ünnepe

Ebben az esztendőben ismét kigyuladtak a chanuka-mécses lángjai a zsidó házakban és templomokban s emlékeztetnek bennünket az ősi csodára: gyűzött a világosság a sötétség felett. És a messiás múltból felénk ragyog még a görög viadalok lángja is, feljajulva korunk modern olimpiai küzdelmeiben, hirdetően a testi erő győzelmét, a ragyagos izmok dicsőségét. A csodában, szerényen világító chanuka-mécses és a büszkén, százszázok személtására kigyuladó olimpiai fátyka: két ellentétes világnézet szimbóluma.

— Ökötökben és nem agyutokban rejlik a ti erőtök görögök — hirdeti az olimpiai fátyka Euripidessal, a nagy görög drámatróval. — Nem tömeggel, nem nyers erővel, hanem az én szellememmel — szól hozzátok a chanukai mécses Zecharja próféta!

Ahidalhatatlan szakadé ez, két nép, két eszme között. Ellentétes pólusok: a szellem és nyers erő utóják egymással küzdelmeiket. A nyers erő és a szellem egymáshoz való viszonya, öök problémája az emberiség történelmének. "Hachero v, haszefer k, ruchim jorid l, culom" milyen mély történelmi-filozófiai meglátás rejlik a régi zsidó bölcses és tanításában: együtt jött világra a kard és a könyv, az eszme és az erő. Amig a szellem, a józan ész irányítja és szolgálatra kényszeríti a kardot, bölcsesség és megértés uralkodik a világban. De a kard hatalma kerekedik felül. Mert a kard nem elégszik meg azzal, hogy híveket toborozzon magának és emberlömeget mozgasson meg szolgálatára, hanem arra törekszik, hogy legidzza a szellem erejét, megfoszsa azt szabadságától és elfojtsa a józan ész parancsát. Örök vigasz azonban számunkra, hogy földi hatalomnak sohasem sikerült a szellem csodálatos erejét megtörni. Mindég akadit egyegy kioldasztott kis csoport, amely a szellem szabadságát még életlenül is drágábban becsülte.

A makabeusok korában sem akart a dadalmasan elbrelő görög hatalom saját világnézetén kívül, más élelőfogást megünni. Ameddig karjai elérték, egységesíteni, mintegy saját képmására óhajította Átalakítani az emberi gondolkodást. Szembetárlta magát, azonban a zsidó nép egy kis csoportjával, amely bátran ellentelt a szellem megbénítására irányuló törekvéseknek, sikra szállt a gondolkodás, a meggyőződés szabadságáért és függetlenségéért. S ebben a küzdelemben csodálatos beigazolást nyert a tétel: nem a többségben van a kioldóság, nem a tömegben a szellem dinamikus ereje: az elhalálozott kis csoportja elbihalad a nemzetek törekvéseiben, az emberiség történelmében. Egy kis csapatban hevült a szív, lángolt az érzés, gyűzött az akarat. E győzelem szimbóluma: a chanuka-mécses nemes fénye.

Más népek is kultuszuk középpontjába állították a fényt. A láz, a napot, mint a fény és termékenység forrását imádlák. De ebben is mennyire elült a zsidó jellegesség a többi népekétől. A görög mitológia szerint Prometheus titokban, az istenek tudta és akarata ellenére rabolja el az égbi a tüzet: tehát a fény megszerzésében is az emberi erőszak és furlang diadalát látják.

Izrael azonban ajándékul kapja a fényt: a tűzszlop volt derengő világosságunk, a kopár sivatag fekete éjszakájában, igazságtalul fényünk, a kiellenség sűrű sötétjében. Izrael, Isten ajándékának tekintti a fényt, és isteni szikrának az emberi szellemet, amelynek ragyogását sohasem szabad elhomályosítani.

Talán sohasem volt annyira szükségünk, a szellem szabadságát hirdető chanuka-mécses világzó lángjaira, mint napjainkban. Mert bármire tekintünk, úgy tapasztaljuk, hogy hóbortos ábrándképekké váltak azok a nagy eszmények és ideálok, amelyek az emberiség örök kincsel gyönyört állítottak elénk. Ura küllöznek mindenütt az ősi pogány őstörök, vad féltelen indulatok, hogy legidzzék a szellem, a józan ész birodalmát. Felgyülemlett szenvedélyek robbantó ereje urálja és irányítja az emberi törekvéseket. De a chanuka-mécs estéről.

esléré növekedő lángja arra figyelmeztet bennünket, hogy él és hat még a szellemiség ereje, mert nem némulhat el, nem halhat ki soha. A "spiritus creator", az alkotó emberi szellem, vergődve és verejtékezve bár, mégis csak előre tör a jövendő utján.

Egyben felfelé mutat a chanuka menora magasba kigyuló lángja. Megtanít bennünket arra is, hogy nem emberi tero és elgondolás irányítja a történelmeket, hanem a Mindenható, aki az idők szöszékén, a végezt illokatos orsóján fűzi a történelem szálait. Eszünkbe juttatja egy nagy gondolkodó szimbólikus eszeledetét, aki amikor alkotni és teremteni akar, oly szobába vonult félre, amelynek ablakát nem oldalt, hanem a mennyezeten voltak, hogy ne lássa a mindennapi élet túlekedését és a felülről jövö világosság természeténél meg elmélet.

Vonja el a chanuka-mécses felfelé törő lángja a mi figyelmeztetést, a köznapi vásár zajától és erőltet meg bennünk a hitet, hogy a világosság hívös ereje áttör a zord kiellenséget és győzni fog a sötétséggel viótt örök harcában!

Vajda István (Oradea)

Kook főrabbi utóda

Megválasztották dr. Izsák Herczog-ot, a palesztinai askenázi hitközségek országos grandrabbiaként

Jeruzsálem. Nagyjelenősegi esemény zajlott le Jeruzsálemben december 1-én. A Waad Leumi által kinevezett hetven tagu tanács összejött, hogy megválassza az askenázi hitközség országos rabbiját. A gyűlés amelyen a rabbi nagyréze tradicionális ruházatban jelent meg érdekes látványt nyújtott. Ussischin elnökölt és Rav Ostrowsky nyitotta meg az ülést. A Waad Leumi nyében. Kegyelettel emlékezett meg az elhunyt rabbiakiválóságáról a megboldogult Kook grandrabbról és vázolta azokat a feladatokat, amelynek ez a gyűlés meg kell feleljen.

A választás Iorszag főrabbiájára Dr. Izsák Herczog-ra esett, 57-en szavaztak mellette és 31-en Rav Charlapra. Rav Jakob Meir az ősz tudóst egyhangulag ura a szefárd hitközség grandrabbiává választották.

Herczog grand rabbi pályafutása: 1888-ban született Lomsban (Lengyelország) és 1899-ban ment Londonba. 1910-ben lett rabbi és két évvel később a londoni egyetemen a sémi nyelvekből lektorálta. 1916-ban Belfast választotta meg főrabbiának, 1919-ben pedig Dublinba választották meg. Iorszag főrabbiaként, ahol mostanig működött.

Dramai interpellációk a lengyel zsidóság tragikus helyzetéről a sejm előtt

Varsó. Az elmúlt hét folyamán a lengyel sejm előtt a zsidó sejm képviselői sorba felvonultak, hogy feltárják a lengyel zsidóság méltatlan szenvedéseit és teljes kiszolgáltatottságát. Az interpellációk sorát Rubinstein rabbi kezdte meg, emelyei szenvedélyes vita követeit.

Varsó. Az elmúlt hét folyamán a lengyel sejm előtt a zsidó sejm képviselői sorba felvonultak, hogy feltárják a lengyel zsidóság méltatlan szenvedéseit és teljes kiszolgáltatottságát. Az interpellációk sorát Rubinstein rabbi kezdte meg, emelyei szenvedélyes vita követeit.

Minzberg zsidó képviselő, drámeli szavakkal festi le a lengyel zsidóság pariasorsát. A lengyel iskolákban grra tanítják a gyermekeket, hogy a zsidókat úgy kell kezelni, mint Fáró kezelte őket Egyiptomban. Gyilkosok, akiknek kezéhez zsidó vér tapad, szabadon és büszkélkedve járnak. Történik ez akkor, mikor az alkotmány szerint mi zsidók egyenrangú polgárai vagyunk az országnak.

Sommerstein, a Zsidó Parlament Club elnöke mutat ezután rá arra, hogy a lengyel igazságszolgáltatás is teljesen zsidóellenes irányba hajlott. A napirenden lévő pogromok kiáltó, a zsidó tömegeknek el kell még piselnük az igazságszolgáltatás üdözését is. Minden antiszemita kllengés és pogrom a zsidó áldozatot ellátélesséval végződik. Ramedon és Lublinban zsidók gyilkosait mentettek fel és megáldott zsidókat sújtottak több éven fongházbüntetéssel. Hovatovább a törvényeski tilletek indoklásai lesznek a legújabb antiszemita agitáció eszközei.

Heti számunk 12 oldal

Élelmiszer bevásárlásaival

bizalommal forduljon

JANKY A. Utóda

Oradea, Piața Unirii 2. Telefon: 2-60

fűszer és csemege kereskedőhöz, ahol a legjobb minőségű fűszer és csemege-árak nagy választékban kaphatók.

Külföldi és helyi likőr-különlegességek, - Aiudi borok, csemegeajtok, halak, főzelék-konzervek. Naponta friss tea-vaj! Állandóan friss pörköltésű kávé-keverék!

A „Népünk” Iroda-ankétja

Krausz R. Mercurea-ciuci főrabbi:

„Legyen megint erős, a hittel teli, sziklaszilárd vallásos askenázi zsidóság!”

Nagyobb gondozást és több érdeklődést a kis hitközségek részére

Lapunk ankétja mind nagyobb érdeklődést kelt. Hitközségi elnökök, az Iroda ügyésze, prominens vezérférjak között meg kell hallgassuk a kisebb hitközségek panaszeit is.

Krausz Romeo, az ardeai orth. zsidó fiatal rabbigeneráció tagja, az országos hírű baia-marei főrabbi fia írja:

Valehányzor a Központi Irodával kapcsolatos ankétol olvasom a „Népünk” hasábjain, utána keserű csalódás érzésével teszem le a lapot.

És az askenáziok?

Tudnak-e, képesek-e az askenázi beállított zsidók így felkészülni, mint a chassidok? Ne elmékedjünk sokáig a kérdés felett, hanem mondjuk ki nyíltan: nem!

Kikben van a hiba?

Az askenázi irányzatban az utóbbi években dekadencia mutatkozik. Sorvadásos viszszeszes szimpotával találkozunk lépten nyomon.

Talán valamennyien ismerjük ezt a héber kifejezést: hiszláhávu. Nehezen lehet lefordítani, mert valami egészen sejtősen zsidóitakar. Talán a „mesziruz néfes”-hez, az őrfelidőzöshöz hasonlíthatjuk.

A régi kultúrortodox réteg csodálkozással látja az ifjúság ellárolódását, amelyet nem tudott megakadályozni. Oka pedig az volt, hogy kicsinyes nívóval tiszteletük folyt a politikum terén és a kiábrándulás először az ifjúságon látszott meg.

Nincs ma már kitartályosodott cátklázása az ardeai ortodoxoknak. Nem is lehet, mert egészen más ideológiában élők irányítása alá került. Más tarta az iniciatívát kezében, de erről nem akarom tovább a szót fűzni, tegyék meg nálam hivatalosabban.

Reflexiók Dr. Klein Miksa cikkéhez

Az Iroda-ankétal kapcsolatban különösen Dr. Klein Miksa mulatolt rá, nagyon helyesen, szervezetünk egyes fájó pontjaira. Főlegesen tartom a szót szaporítani, azért csak egy pontra akarok rámutatni.

HETI GLOSSZÁK

Columbus Kristof és Ludendorff

Ludendorffnak, a híres és hírhedt tábornoknak van egy lapja: „Am heiligen Quell deutscher Kraft”. Ebben most nagy tanumány jelent meg amelyben „leleplezik” azt a történelmi-hamisítást, amely állítólag onnan adódik, hogy Columbus Kristof nem fedezte fel Amerikát, csak Róma eszköze volt.

Ludendorff végeredményben arra a konklúzóra jut, hogy Columbus zsidó eredete egyáltalán nincsen bizonyítva, s valószínű, hogy egy ilyen „lehetséges” ember ereiben zsidó vér folyt volna.

Zsidó szempontból szerintünk nincsen nagyobb jelentősége annak, hogy zsidó lett volna Columbus. Az megállapítást nyert azonban, hogy zsidó finanszírozója volt De ha Columbus zsidó is volt, az a nemzetiségi zsidók tragédiáját semmilyen irányban nem befolyásolja.

Cuza és Niemerover

A szenátusban folyt a felirati vita. Felcsaló természetesen minden zsidóellenes rossznak az utja is: Cuza professor, aki nyolcvan éves és mintha égi küldetés volna a gyűlölet hirdetésében, mert ilyen őreg és halálos szövetséggel küzd a zsidóság ellen.

Utána dr. I. Niemerover grandrabbi ment fel a szónoki emelvényre. A kiváló főrabbi néi, ricuma, köszvény és idegfájalmat a Togal-tabletták gyorsan és biztosan hatnak. Togal mértékben higysavoldó és bakteriumölő, a baktériumok gyökereiben támadja meg!

A makkabensok győzelmének 2100-ik évfordulója

Antiochus Ephipanes szíriai fejedelem nem a zsidók szabadsága ellen indított harcot, nem országukat akarta elpusztítani, hanem a Tan ellen vette fel a küzdelmet. Egyiptom testileg senyargatta a zsidókat, Babilonia és Róma, országot akarták hódítani, akik az erő alapján győzték le a gyöngyöket. De Antiochus a zsidó szellem ellen indított hadjáratot.

A téli szezon

összes szövet ujdonságai

Katz Posztóáruház-ban

legolcsóbb

ORADEA, Str. AVRAM IANCU 1.

Merénylet

a bala-marei főrabbi ellen

Ha nem volnának pontos adatok, a merénylet nevére és cílusuk vallomásáról, amelyet a rendőrségnek tett: akkor azt hinnánk, hogy „tulfűlött fantázia” eredménye ennek a merényletnek a híre.

Krausz Mór bala-marei főrabbi ellen revolvers merényletet akart elkövetni Pasca Vasile asztalossegéd és Mihailca nevű barátja.

A zsidó közvélemény ismert Krausz Mór főrabbit. Így nem akarjuk őt bemutatni, csak annyit: hogy rendkívül békés, nagyméltóságú, igen vallásos zsidóember, aki soha semmivel nem törődött, ami napi politikai, vagy valami izmus hírájába került volna bele.

híve a Törvénynek és a Frlágynek járjon velem!

Őt fiaival együtt a hegyek közé menekült és sok vallásos ember csatlakozott hozzájuk. Egy szombati napon megtámadták őt a Királyi csapatok és mivel a szent napot nem akarták megszegni, sokat köztűz leöldöste. Matiszjahu ezután haditanácsot tartott és elhatározta, hogy a jövőben a szombati napon is harcolni fognak, ha a szükség úgy kívánja.

Merénylet

a bala-marei főrabbi ellen

Ha nem volnának pontos adatok, a merénylet nevére és cílusuk vallomásáról, amelyet a rendőrségnek tett: akkor azt hinnánk, hogy „tulfűlött fantázia” eredménye ennek a merényletnek a híre.

Krausz Mór bala-marei főrabbi ellen revolvers merényletet akart elkövetni Pasca Vasile asztalossegéd és Mihailca nevű barátja.

A zsidó közvélemény ismert Krausz Mór főrabbit. Így nem akarjuk őt bemutatni, csak annyit: hogy rendkívül békés, nagyméltóságú, igen vallásos zsidóember, aki soha semmivel nem törődött, ami napi politikai, vagy valami izmus hírájába került volna bele.

Itélkezni, majd rögtön az ítélet végre akarták hajtatni, a senkinek sem védő kiülő tudós rabbi ellen. Hiszen ez még a középkorok is rosszak! És amellett, ha bíróság volnánk, ezt a Pascát mégsem ítélnék el. Mert ez egy kergültagyu szerencsétlen fiúcska lehet, aki azt sem tudja mit akar. De odavinnék a vádlottak padjára mindazokat, akik a felbujtásban bűnösek. Akik teletömik az ilyen szerencsétleneket agyát mindenféle ingük színhöz hasonló dolgokkal. Akik egy rabbit akarnak megölni, meg „leszámolást” hírdetnek, minden értelem és ok nélkül. A felbujtókat kelene lecsukni, akik vigan grasszálnak és olyan helyen ülnek, ahol nehéz megközelíteni őket. Pasca Vasil korunk gyermeke. Hitler koráé. És Cuzáé. Meg a Gogáé. És mi bizunk abban, hogy „hiné laj jonim, vaj jison somér jisroel”, nem nyugszik Izrael őrzője és vi gyzni fog továbbra is a bala marei főrabbi és minden derék, jámboreltű zsidó testvé rünkre...

Corolu védője — feimentést kér

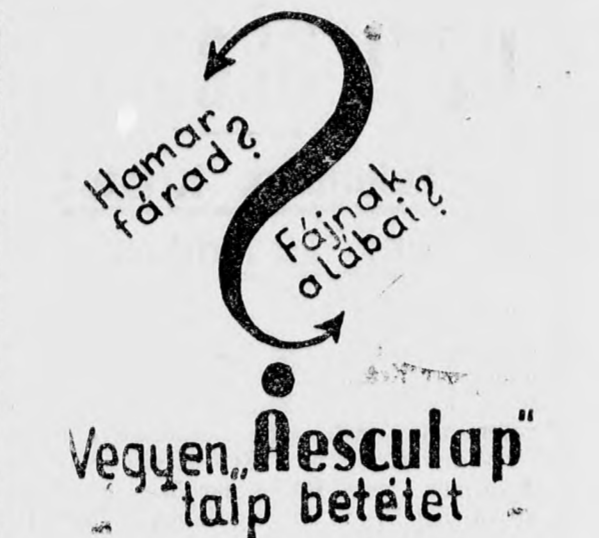
Corolu egy többszörös rablógyilkos, ainek most tárgyalják ügyét Bacauban. Utonálló, amilyen a régi világban Róza Sándor volt, vagy Sobri Jóska. Ha még a „régí mentalitás-ban” élénk, akkor azt mondanánk, nyugodtan és bátran: bizonyára megkönnyebbül egy ország, ha az utonálló rablókat bebörtönzik. Sőt, mi több, mi hiszünk is, hogy az ország közvéleménye megkönnyebbül, amikor hallotta, hogy Corolust és bandáját hosszú időre elzárták a külvilágtól.

De jellemző korunk rettenetes beteg mentalitására, hogy a huszonhét éves gyilkost, védője azzal akarta mentesíteni, hogy Corolu nagyrészt zsidókat ölt meg. Már pe-

dig azt igazán nem lehet rossznéven venni meg Corolotól sem, hogy ilyen áldásos működés után — feimentést vár. Elvégre amit szabad a nagy német államnak, teljes eparrátással, hogy úgy mondjuk „angróba”, miért ne csinálhatná azt Corolu „detailban”? Egy kis különakciót, amit sejtát szakállára bonyolít és mini kiderül, saját veszélyére is. Mondhatta volna a védő azt is, hogy íme a régi módszer: a kis bűnöskéket elcsipik, a nagyokat futni engedik. Corolunak, egy európai állam miniszteri székében kellett volna ülni, vagy valahol egyetemi tanszéke lett volna, akkor ünnepeit primadonnája lenne megkergüli akronak. Valami kis igazsa volt a védőnek. Elvégre miért legyen jobb Corolu, mint korunk vezető szellemel? Amiórt az országuton leültte az embereket, illelőleg a zsidókat? Ezzel szemé lyes bátorságról tett tanuságot és amellett meg is hülhelet volna, amikor hideg téli éjszakákon leselkedett a tovább utazó zsidókra. Ülhetett volna kényelmes foteljben és aludha- tott volna kényelmes Récamier én, ha Jobban indul el az élet útjára. Mert ma, európaszerte ezernyi corolok ülnek felelős helyeken és ütik agyon, rabolják ki a mindenki prédáját, a zsi- dót. S őket még estűtsék elé sem állítják. Sőt nemzeti hősként lesznek...

Ahol a „Herrenvolk” kisebbségben van...

A bánáti németeknek van egy lapjuk, címe: „Banater Deutsche Zeitung”. Ennek egyik legutóbbi számában „Még ugyacsepörök sem” címen egy cikk jeleni meg, amely a szilárd németek helyzetével foglalkozik, már mint Szilárdnak azzal a részével, amely Lengyelországhoz tartozik. A cikk többek között azt mondja, hogy Kattowitban létezik egy „Deutschen Volksbund”, amely a németek

érdekeit szolgálja. Ez a szervezett kimutatta, hogy a múlt évben 1376 német munkanélűi volt és csak 59 fiatal németnek volt rendszeres foglalkozása.

Mért van ez? — kérdi a lap és megadja rögtön a választ. Mert a lengyelek nem foglalkoztatják a németeket. Nem bírnak álláshoz jutni. S amikor panaszkodni mennek, akkor rögtön válasznak a lengyel nacionalista lapok: ha nem tetszik, vándoroljanak ki! Ha egy lengyel munkandó németet mer alkalmazni, bojkottal fenyegetik meg. Nyíltan megmondák, hogy német iskolákat végzett fiatalokat „még ugyacsepöröknek, vagy csatornatisztító munkásoknak nem vesznek fel”. Ere a németek szervezete petíciót nyújtott be a lengyel köztársaság elnökehez. Kéri, hogy küldjön ki egy vizsgálóbiztost, aki bevizsgálja a szilárd németek szomorú helyzetét.

Édekes ez a panasz — zsidó szempontból. Mert ebből látszik, hogy mennyire felháborodnak a németek akkor, amikor őket kisebbség számba veszik és bizonyos mértékben az elnyomottak keserű kenyerét, vagy kenyértelességét, kell egyék. Ebből látszik a németek kétféle morálja. Ahol „Herrenvolk”, ott ilyen a moráljuk és minden kisebbséget, de főképen a zsidókat pártáknak nézik és akként kezelik.

De ennél még érdekesebb az, amit a kattowitzi németek a petícióban még írnak, amelyet a lengyel köztársasági elnökhöz írtak. Ebben azt mondják, hogyha nem segítenek a német munkanélűltségen, akkor a kommunizmus karjaiba kergetik ezeket a fiatalokat. Értjük ezt? Tehát a „kommunista-veszély” nem specifikusan zsidó baj, hanem mindenütt felül fejt, ahol reménytelen ifjúság van, amely nem tud kenyérhez jutni, részben gazdasági, másrészt politikai okok miatt.

Nem tudjuk s nem is érdekelt bennünket, hogy vajon igazuk van-e a lengyelországi németeknek, amikor az elnyomásról panasz- kodnak. De az megállapítható minden bizonyos- nyal, hogy csak ott ül feljött a „kommunista veszély”, ahol reménytelenségbe hajszolják a dolgozókat a zsidó ifjúságot. Ez az ifjúság vagy kommunista lesz — vagy szél- sörges antiszemita. A különbség csupán az, hogy míg a kommunista minden vagyon el- kobzását követelik, a nacionalista antiszemita- ták, csak a zsidó vagyon konfiskálását kíván- ják. Mindkettő az állam rendje és polgár nyugalma ellen irányul. C-ax azt nem értjük, hogy miért vesszük ezt mi észre és miért nem vesszük észre az „okos” német kormány és a lengyel kormány?

Aminthogy nem vesszük észre a németek, hogy nem nyírt felhárdulnak akkor, amikor róuk van szó, az ő sérelmeikről és mennyire síkelek, amikor a zsidók százezreket teszik szerencsétlenné?...

Epilepsziában szenvedők

A világhíradó amerikai „DONHIDE” a bécsi Wagner-Jauregg klinika véleménye szerint az epilepszia összes olyan esetében is használó, hol minden más kezelés eredménytelen maradt.

Postán 200. — lei utánvétel megrendelhető: Császár gyógyszerár, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

KABÁT- és ruha SZÖVETEK
Divatszelmek, vászon- és damasztárúk

KERTÉSZ

NŐI DIVATÁRUHÁZA
Oradea Piața Regina Maria 1

!!! Karácsonyig mélyen leszállított árak !!!

teljesített ezt a parancsot. Ekor történt Matiszjahu feltétele, amiről előbb szóltunk.

De a megpróbáltatások túromponera nem tell be még ez el. A bánványimadásra kiadott rendelkezés ellen az ősz Eleázár főpapot is Antiochus elé vezették, aki arra kérte, hogy legalább az áldozat husából egyék, amelyet a bánványimadás oltárán áldoznak fel. De az őreg főpap tiltakozott ellene. Ere a hőhérok kímndhatatlanul megkínózták és amikor magához tért, azt mondták barátai, hogy legalább tegyen egy minha enne. Ere azt válaszolta, hogy sok fiatal ember azt gondolná akkor, hogy én engednényt tettem életemért, nem teszem! És ezután ad- dig kínozták, amíg a máglyán tűzhálalt halt. Utolsó szava a következők voltak: „Verem és élelem legyen engesztelő áldozat zsidó testvéreimért!”

Juda harcait ezután sikeresek voltak. Apollonust sejtát kezével ölte meg Juda Mak kabi és elvette kardját, amelyet azután minden csalába magával vitt. Antiochus csodál- kozással hallotta, hogy milyen eredményes harcaikat vívna a zsidók és egyszerre három hadvezérét Nikanort, Georgiast és Ptolemeust küldte ellenük. Mindhármat megverték. A köv- velkező évben Lysias kormányzóhelyettes in- dult Juda ellen: 60 000 emberrel és Bethoron mellett szállott csatlába vele. 5000 halottja

maradt a harcúeren az ellenségnek és a többiek visszavonultak Antiochiába.

Amikor Juda Mikkabi látta, hogy győze- delmeskedik, J-ru-sálembe vonult, ahol csapa- tainak egy részével rendbehozatta a tem- plomot és oltárokat és Izrael dicsősége újra a régi fényben ragyogott. Ez 164 évvel a rendszer időszámítás előtt történt, ugy, hogy most az ezévi chanukkát pontosan

kétezeregy száz évvel eze őit tör- lént nagy győzelem emlékére

üljük meg. Épen Perzsia ellen akart induini Antiochus Ephiapanes, hogy ott újabb adókat hajsson be, amikor arról érteült, hogy a zsidók legyőz- ték seregeit. Megfordította hadseregének irá- nyát. Újaf mindenhon vér és halál jelölte. A legnagyobb igyekezettel indult Jeruzsálem ellen. A nagy hejszaban annyira hejszolta sa- ját harcokcsillját is, hogy abból kiesett és ősszelörte lábát. Nemsokára rá ez ebben szerzett belegységben meg is halt. Követte őt fia Antiochus Eupator, akinek Jegsigtorubb- n megparancsolta, hogy maradjon hű, az ő elveivel.

A zsidó történelem legdicőbb napja, a makabeusok harcait, amelyet hazájuk és hitük védelmében oly hősiösen kifejtettek.

Berkovits Zoltán (Genf) eredeti riportja a „NépunK” számára

A davosi merénylet...

Léon Blum francia miniszterelnök nyilatkozik Frankfurttről:

„Megvetendő cselekedet, amelyért a zsidóság épen annyira nem felelős, — mint a négerok”

Chaim Weizman dr. a Jewish Agency elnökének nyilatkozata: „Mi, mint a zsidóság hivatalos képviselői a legélesebben elítéljük a gyilkosságot”

Genf rendőrfőnöke és polgármestere nyilatkoznak: „Gyalázatos dolog Gustloff tetemével sokezer ártatlanul meggyilkolt ember megölését eltakarni”

— A »NÉPUNK« eredeti riportja —

Lapunk genfi tudósítója, Berko- vits Zoltán, Genfből Churba utazott, ahonnan eredeti tudósításokat fog kü- denti lapunk számára a Frankfurter per lefolyásáról.

Genf, december hó 7. A svájci sajtóban a davosi merényletrel kapcsolatban állandó sajtópolémia folyik. Alig néhány nap választ el bennünket a churi nagy perőtől, amely íté- letet fog mondani Frankfurter Dávid fölött. Az itteni „Reichsdeutsche Studentenverband” titokban előadást rendezett, amelyre a Né- metország szimpáizáló külföldi diákokat hívták meg. Az előadást azonban az itteni rendőrség megakadályozta.

Beribe voltam és érintkezést kerestem Frankfurter Dávid Intim környezetével. La- kásadóntóljével is beszéltem. — Hazudnak a német lapok — mon- dotta lakásadóntője — amikor Frankfurterit kitesapongó életű diáknak állítják be, mint erkölcssteien csavargót. Frankfurter a jó- ságnak és szolidaritásnak mintaképe volt. Csendes, magabavonult, szorgalmas diák volt. Felkeresem a nemzetközi sajtó népszé- velségi képviselőit is, hogy tiszta képet al- kohassunk magunknak arról, hogy miképen fogja fel a világ közvéleménye a davosi mé- renyletet.

A svájci sajtó

A közlérsasági sajtó — néhány szenny- lapról eltekintve — egyhangúan ellélti a né- metek sajtóhadjáratait. A komoly napilapok többiben érintették, hogy Rathenau gyilkos- it a Harmadik Birodalom nemzeti hőskönek proklamálta.

A sajtó különben mélyen ellélti a gyil- kosságot és kövelett Frankfurter elítélését, de a legerélyesebben tiltakozik az ellen, hogy ebből zsidókérdést csináljanak. Egyea külföldi lapok ama jelentése, hogy Svájcban a zsidó- ság meetinget rendezett Frankfurter védelmé- ben — aljas hazugság. Genf rendőrfőnöke és polgármestere vezérőket írt saját lapjában, melyben többek között ezeket írja:

— „Nem fog sikerülni Németországnak középkori barbárságait, békeszerető orszá- gunkba áttölteni. A zsidóság történelmének igaz, hogy vannak véres lapjai, de ezeket a lapokat a zsidók saját vére festi meg, nem pedig a mások vére, mely a huszadik század történelmének lapjait festik meg. Gyalázatos dolog, Gustloff tetemével ezer meg ezer ártatlanul meggyilkolt ember megölését el- takarni. Ez halottak gyalázása. A zsidóságnak, — sajnos — csak meggyilkolhat vannak — de nincsenek gyilkosai”.

Leon Blum: A zsidóság, szó- tára a Biblia és ez a gyilkos- ságot nem ismeri.

A francia sajtó egyáltalán nem tulajdonít nagy fontosságot az ügynek. Az „Action Fran-

caise” zsidóalói lapjaitól eltekintve, a többiek alig foglalkoznak az ügygel.

Léon Blum miniszterelnök nyilatkozott egy kairói lapnak s többek között a következőket mondta:

— Aljas cselekedet egy meggondolatlan diáktól, hogy visszaéljen egy vendégzereit ország udarassággal. Megvetendő csele- kedet, amelyért a zsidóság épen annyira nem felelős, mint mondják a — négerok. A zsi- dóság szótára a Biblia és ez a gyilkosságot nem ismeri. Az én életemre is törnek aljas kezek, amelyért sohasem tetűk felelőssé azt a vallásfelekezete, amelyből a támadók kikerülnek.

Mit ír az osztrák sajtó?

Az osztrák sajtó, csak hébe-hóba fogla- kozik az esettel, s mindég a Doufus halálát is megemlíti, amelyet nem tud elfelejteni. Ho- loit mi köze a Doufus ügynek ehez? Ez igaz- zán nem zsidók követelek el. Sőt, ugy véljük, hogy inkább nemzeti szocialisták, Gustloff hívei...

Mit ír az angol sajtó? A gyilkos- sáért Németország felelős!!!

Az angol sajtó kemolyan tárgyalja az ese- tet. Szerinte nemcsak a zsidóságot nem ter- heli a felelősség a tetért — hanem még Frankfurtert sem! A „Times” szerint a gyil- kosságot Németország felelős. A tárgyalás pedig az emberiség ódjára lesz, a barbársá- ggal szemben, amelyből végül az igazságnak kell győzelmesen kikerülni.

Az olasz sajtó: A németek ma- guk sem hiszik, amit írnak.

Az olasz sajtó és a közvélemény egyál- talán nem foglalkozik az ügygel. Ez összefü- gésben van a Mussolini által inaugurált sajtó- rendszerrel. Viszont a Népszövetségét mű- ködő olasz sajtóképviselőik meghóiránkozás- sal veszik tudomásul a német nemzetiszocia- lista sajtó usztó modorát. A „Gazzetta del Po- polo” genfi tudósítója szellemesen jegyezte meg:

— Higgye el a németek maguk sem hi- szik amit írnak...

A holland és belga sajtó, kedvezően ír az esetről és bizik abban, hogy a bíróság igazságos ítéletet fog hozni.

Chaim Weizman nyilatkozata Frankfurter perőről

Az antiszemita világsajtó bejárta az a hír, hogy nemes zsidó államférfiak nekőt in- dították Frankfurter érdekében.

Dr. Chaim Weizmannal genfi tartózkó- dása alatt alkalmunk volt beszélni, aki a legerélyesebben tiltakozik az ilyen aljas boállítással szemben. — „Mi, mint a zsidó- ság hivatalos képviselői, a legélesebben el-

Dura-Rex-Anodelemek

Az anodelemek megválasztásánál azok minősége képezi a döntő tényező. Minőség tekintetében a legnagyobb biztosítékot a

Dura-Rex-Anodelemek nyújtják, melyek 3 lémpás készülékekhez ele- gendők. Ennél nagyobb rádiókészülékeknel a háromszoros kapacitású

Dura-Rex-Triple-Anodelemek a leggazdaságosabbak. Ezek árai a normál elem árával összehasonlítva igen olcsók. Az első kísérlet meg fogja Önt győzni, hogy használatuk mennyire előnyös és többé más elemmel dolgozni nem fog. Forduljon bizla- lommal viszonteladó kereskedőjéhez, aki Önt legjobban ki fogja szolgálni. Technikai felvilá- gosítással a DURA-MŰVEK R. T. Timişoara készséggel áll rendelkezésére.

Frankfurter Dávid

ítéljük a gyilkosságot. Tiltakozunk az ellen, hogy ebből zsidókérdést csináljanak. Frank- furterit, a zsidóság egy percelt a tette el- követése elött még nem ismeri. A zsidó- ságnak sokkal jelentősebb és égetőbb problé- mái vannak, minthogy egy meggondolatlan ismeretlen diáknak védője legyen”.

Korlátozások a Frankfurter Dávid perben

Információink szerint, a Frankfurter per- nek nem ekar politikai jelleggel adni a svájci bíróság. Sem a zsidó, sem a nacionaluk ki- hallgatását nem engedélyezik és tanuként egyedül Gustloff özvegyét fogják kihallgatni. A svájci büntelődörvénykönyv értelmében, amennyiben előre megfontolt szándékkal elkö- vetett emberölés büntelének minősülnek, 5-15 évig terjedő idő börtönnel sújthatják. Svájci kormánykörök nagy sulyt helyeznek arra, hogy a per tárgyalása során ne szöngültsék fel a német kormány zsidó politikáját. Zsidó körök helyesnek is találják, hogy a per, mint tisz- tán svájct belügyet kezeljék.

Ez esetben a tárgyalást három nap alatt lefolytatják

Frankfurter Dávid családja, mértékadó zsidó körök befolyására, eltekintett attól, hogy Dr. Curlin külföldi ügyvédet is kirendeljék védőként. Külföldi zsidó körök nem helyeslik ezt a taktikát. Szükségeseznek találják, hogy a Frankfurter gyilkosság politikai hátterét is meg- világítsák. Annál is inkább meg kellene ezt tegyék, mert a német nemzeti szocialisták egyik exponált vezetőjüket Dr. Grimmét kü- ldik ki, a svájci Dr. Uhrsprungon kívül. Dr. Grimm mindössze 15 percelt kapott a felső- zállásra, ezt az időt a Berlinből keppit utastá- sok alapján fogja felhasználni.

Néhány napja a tárgyalás előtt vagyunk. Svájci illetékes körök kijelentése szerint a tárgyalás a legnagyobb rendben fog lefolyni, és annak semmiféle következményeit nem lesz- nek a zsidóságra néve.

Ha Brasovba jön és jól akar ét- kezni, úgy utaztató keresse fel a Kahán orty. köser vendéglőt, a Strada Voevod Mihai 13, et. II. szög alatt.

A vilnai egyetemeken felállították a gettopadokat

Véres kilengések Lengyelországban

— Bezárták a lengyel főiskolákat —

Varsó. Az utóbbi napokban rendkívül kiéleződött a lengyel főiskolák a helyzet. A nemzeti demokráta diákság és a zsidó diákság közötti ellentét nem hogy enyhült volna, ahogy azt a kormány remélte, hanem még erősödött is.

Vilnában új harci metódusokat honosított meg a nemzeti demokráta. Nem csupán a „gettopadok” bevezetését követelték, hanem két világhírű zsidó professzor eltávolítását is. Az egyetemi hatóságok és a varsói kormánykörök nyíltan elutasították a kérést, azaz az indokolással, hogy az teljesen alkotmányellenes. Erre az egyetemi hallgatók, a lengyel lakosság helyeslése mellett, három napos „blokádot” hirdettek meg, amely az Akadémikusok Házában folyt le, ahol ezalatt állandóan ülészeket. Közben súlyos kilengések voltak a vilnai utcákon, közpiskolások családok a főiskolai hallgatókhoz és megtiltották a zsidó járókelőket, inzultáltak őket és kirabolták néhányat.

A rektor tárgyalást kezdett a zsidó egyetemi hallgatókkal és ha nem is fogadják az a gettopadok rendszerét mindenkorra, azonban a valóságban mégis felállították, — ez volt a rektor ajánlata. A zsidó diákok megbotolták a zsidó szervezetek elutasították kategorikusan a rektor ajánlatát. Ekkor a vilnai püspök intervenált a rektornál és befolyásolta olyképpen, hogy a gettopadok mégis bevezették. Erre azután elhagyták az akadémia épületét, amelyet három napon át megszállva tartottak és az utcákon át, zsidó ellenes kijelentésekkel hangzoltatva, számos épületet kiraboltak vonultak haza.

Ami most történi Vilnában, az nagy kihatással lesz a lengyelországi zsidó ifjúság helyzetére, sőt még az egész lengyel zsidóság jövőjére is. Ha a kormány most utánenged a vilnai diákoknak, akkor a többi egyetemeken is hasonlókat fognak követelni és lassankint a zsidóknak állampolgári jogokat, fogják veszélyeztetni, amelyet eddig az alkotmány biztosított.

A varsói egyetemen is követelték a vilnai példát. Ezt a ténylest akkor hajtották végre, amikor november 11-én Rüd Smigly generálisnak átváltották a marsalbot. Ebből az látszik, hogy politikai kérdéssről van szó, amely inkább a jelenlegi rezsim ellen irányul azonban jó tákarónak látszik, a zsidók elleni állapot forszorozása.

Jelenleg a varsói egyetem zárva van, mert az egyetemi hatóságok nem bírik, a további diáklakirodlásokat. A kormánykörök ezzel is fenyegetőznek, hogy újabb beiratást fognak elrendelni és az eddigi tanítói illetőleg felvétel elvételnek fogják deklarálni.

A kormány igen erősen lépést fel az utolsó percben, mert érezte, hogyha a vilnai diákság csaknem teljes győzelmének szabad utat enged, akkor újabb erőszakosságoknak veti meg a gyújt és ki is jelenlétek, hogy nem engedik, hogy a zsidó diákok bármilyen jogfosztást szenvedjenek. A kormány eme elhatározását a közvélemény is támogatja, amely nem olyan zsidóellenes, ahogy azt be szeretnék állítani.

Maria Dobrowsky, az ismert lengyel költőnő nagy cikket közölt, amelyben többek között azt írja: Minden évben előfordulnak ezek a megszállások események. Ezek az excesszusok a fekete XVII századra, emlékeztetnek bennünk, amikor Lengyelország lehangyolott.

A lengyel felvilágosodott diákok és szocialista diákság élénken tiltakozik a kilengések ellen. Véres összeütközések voltak az egyetem falain belül és kinn az utcákon. Az utcákon megtiltották a zsidókat és végül — a zsidókat tartóztatták le.

Súlyos antiszemita zavargások voltak Lembergben

December 7-iki jelentés szerint: A lengyelországi egyetemek még mindig zárva

vannak. Az egyetemek épületét megszállva tartják a nemzeti demokráta diákok. Egyedül Varsóban sikerült megtiltani az egyetem épületét a zavargóktól. Posenben még mindig megszállva tartják az egyetemet a nacionalista diákok. Hír szerint, ha két napon belül nem sikerül megkezdenni az egyetemi munkát, úgy véglegesen bezárják az előadókat a

Hat hónap alatt 600.000 lei készpénzt gyűjtött Ardealban dr. Klein Miksa vezetésével a cluj-i zsidó kórház tizenegyes bizottsága

11%-ról 46%-ra emelkedett fél év alatt az ingyen kezelt betegek száma. — Új dícsőséges éra kezdődik a cluj-i zsidóság nagy egészségügyi intézményénél

A napokban zajlott le a cluj-i Zsidó Kórház igazgatósági ülése, amelyen közel hetvenen vettek részt. A szokatlan érdeklődést az váltotta ki, hogy dr. Sebestyén József, a kórház érdemes elnöke, még június 5-én lemondott az ügyek vezetéséről és a kórház vezetését dr. Klein Miksa elnöknek bízta. Dr. Sebestyén egy nagy zsidó erkölcsi testületnek, a B. B. rendnek a kórházzal szemben tanúsított magatartása kedvelten feléledt. Végül a tárgyalást akadályozták azt, hogy ezek a főmódu, tehetős zsidó emberek bekapcsolódjanak a kórház szférájába. Sőt még akkor sem kapcsolódtak be, amikor június hónapban, a kórház igazgatója bejelentette, hogy a kórház nem bírja tovább a deficitet és a hónap végén be kell zárnia.

Az anyagi gondot, a meg nem írt és meg nem becsülés miatti elkeseredés vitték arra az elhatározásra dr. Sebestyén Józsefet, hogy a nyolc év óta viselt elnöki tisztségét átruházza az alnökre és egy évi szabadágot kérjen a maga részére. A végrehajtott bizottság megdöbbenéssel fogadta az elnök elhatározását és az igazgatóság által vázolt helyzetet.

Az elnöki teendők végzésével dr. Klein Miksát bízták meg és egy tizenegyes bizottságra ruházták a végrehajtott hatalmat. Ennek a bizottságnak tagjai: Róza Mór, Biró Andor, dr. Reizer Artur, Radócs Manó, dr. Balázs Endre, Hevris Vilmos, dr. Ligeti Sándor, dr. Fenichel Mór főorvosigazgató, dr. Roth Marcel professor és dr. K. ppele. Kelemen Bernát a gazdasági bizottság elnöke lett.

A tizenegyes bizottság előtt dr. Klein Miksa programot is adott, melyet két pontban foglalt össze: a zsidó kórház, egyáltalán patronusa az ardeali zsidóság kell legyen és ezért a kórház fenntartását az kell vállalja, ez kell fizesse. A másik: hogy a belső rendet és fegyelmet helyre kell állítani, mert csakis így lehet harmonikus orvosi munkát kifejtetni.

Azóta egy fél év telt el és Róza Mór propaganda elnök tervei szerint dr. Fenichel Mór és dr. Klein Miksa járják be egész Ardealt minden hét vasárnapján és hétfőjén és gyűlési akciót folytatnak le hallatlan energiával. Az ardeali zsidóság pedig jó szívvel támogatja őket munkájukban.

Június óta, ez a bizottság hatszáz ezer lei készpénz adományt kapott és bevezette mindenhol az ugynevezett háviségély akciót, amelyet a hitközségek, chevrik, nőegyletek és leányegyletek együttesen hoznak 1000 leitől 4000 leig és illüdik be pontosan, hogy a kórház folytathassa áldásos működését.

Ez a tizenegyes bizottság most hat hónap után összehívta az igazgatóságot és felvetette a bizalmi kérdést azon tervvel kapcsolatosan, amelyet a belső rend és fegyelmet megteremtése érdekében megvalósítani kíván. Az igazgatóság megérte a gyűlés

posent egyetemen. A krakkói egyetem is zárva merad bizonytalan ideig.

Rendkívül súlyos kilengések voltak a lembergi egyetemen. A nemzeti demokráta többbszörösen rárontottak a zsidó diákokra és többet közülük súlyosan megsebesítettek. Az egyetemről e után a város centrumába vonultak az antiszemita diákok és szétrombolták több zsidó t. letet. A kivonuló rendőrséget köveket dobálták meg a diákok. Két rendőr megsebesült. Több zsidó járókelőt véresre vertek. Tizenegy diát öl értebe vettek.

A vilnai zsidóság a pogromszerű kilengések elleni tiltakozás jeléül egynapos sztrájkot rendezett, mely a legnagyobb rendben zajlott le. Az összes zsidó ülétek műhelyek és hivatalok zárva voltak.

nagy jelentőségűt és ezért jelentek meg oly sokatlenul nagyszámban.

Dr. Klein Miksa h. elnök beszámolt a gyűlést munkáról, majd terveit ismertele. A 11-es bizottság gyűlési akcióját az összes felszólalók dícsérőleg emelték ki, valamennyien kihangsúlyozták, hogy ténylegesen nagy ügyszerelellet és hallatlan energiával végeztek el a nagyvonalú munkát. De a helyettes elnök belső fegyelmi programját élesen támadták. Dr. Kertész Jenő, dr. Róth Marcel professor, dr. Elekés Mihály, dr. Hamburger József ellene, míg dr. Fenichel Mór mellette szólaltak fel.

Dr. Klein Miksa h. elnök csaknem egy óráig beszéden vázolta a jelenlegi helyzetet. Valasztott az elhangzott kritikákra, majd felvetette a bizalmi kérdést és elrendelte a szavazást, 58-an szavaztak bizalmat 8 ellenében. Ezután napirend előtt Glosner Akiba főrebbi szólalt fel. A főrebbi könnyekig megtelít szavakban beszélt a kórházról, a jelenléteket, hogy sorakozzanak fel a kórház körül.

Ezután dr. Stern Vilmos, dr. Kertész Jenő, dr. Elekés, dr. Reizer Artur, dr. Hamburger József és dr. Balázs Elemér szólaltak fel, amelyekre az elnök reflektált. Megdöszönte a bizalmat és bejelentette, hogy a 11-es bizottság a legjobb tudása és belátása szerint fogja ezután is vezetni a kórházügyet és előkészíti a helyzetet arra, hogy dr. Sebestyén József újra elfoglalhassa helyét a kórház élén. Tény az, hogy a kórház új vezetése a teljesen ingyenes beteglétszámot 11%-ról 46%-ra emelte, ami zsege Ardealban nagy örömet keltett.

Tény az, hogy a Hádások terén a legnagyobb tákarékoságot hozott ottlák meg. Végül új rendet és fegyelmet vezettek be a kórházban mindenkiel szemben. A szállítók most rendszeren kapják jutalmukat, a Po-tatakarékpénztárhoz rendszeren küldik a kölcsön töltes ratiát, új adósságokat nem csinálnak, hanem arra töreksznek, hogy a kórház mentesüljön az adósság alól.

Az ülés végén az igazgatóság lelkes ünneplésben részesítette dr. Klein Miksa helyettes-elnökt, Ró sa Mór és dr. Fenichel Mór kórházigazgatót.

Remélhető hogy ily dícsőséges korszak kezdetét jelenti majd a cluj-i Zsidó kórház nagyjelentőségű igazgatósági ülése.

— Siesta Szanatórium Budapest, I. Rák György-utca 5., a főváros egyik legideálisabban fekvő gyógyintézete. Bel-és ideggyógyászati, sebészeti, szülészet, nőgyógyászati, urológia stb. Röntgen, kémia és mikroszkópia laboratorium. Elektrokardiograph (szívvizsgáló). Kroghféle alpanyagszere vizsgáló készülék. Enterocleaner (bélfürdő). Modern vizsgyógyintézet. Orvosság vezeti villanyüzemi konyha. Elsőrendű ellátás. — 9700 négyzetméteres park. — Olcsó árak!

HIREK

„Népkünk” cikkeinek utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5697

Péntek: Kislev 27, dec. 11.
Szombat: Kislev 28, dec. 12.
Heti szidra: קטן
Heti háfóra: חן ושמואל
Ros Chodes becsolás
Háfán és kedden Ros Chodes Thevet

Szombat kezdete:

Üzlet beállítás 4.20
gyertyagyújtás 4.30
Istenlételet kezdete 4.40
Szombat befejezése 5.35
Kedden, dec. 16-án: אמת הנוכה

Keserű csepp az antiszemita-tizmus tengeréből

Átéltem élmény, mindig jobbat ér, mint az, amelyet olvasunk, vagy mások elbeszéléséből hallunk. Ilyen átéltem élményem volt a napokban a cluj-oradeai autóbusszon, amely naponta előfordulhat és amelyet a béke üzb zsidó közösségünk bizonyára át kell szenedjen nap nap után.

Azt hittük eddig, hogy azok a „kilengések” amelyek a vasutakon előfordulnak, szőláltak a CFR vonalán. Ugy hittük, hogy csupán a szálguló vasparipa közönsége tehetetlen, a fellépő hullágnizmussal szemben. De most átéltünk egy ilyen kis esetet, amelynek most fojtó vér, még ülések sem koppantak, csak a szív vérzett és a lélek kapott fajtító erős ütéseket.

A cluj-i autóbussz menetrendszerűen indult el, utasok egyenesen románok, zsidók, magyarok. Kenyerék után loholó kereskedők, üzlet után szudárgó utazók, falusi lakosság, amely néhány kilométert megcsupán és család ügyeket intéző nő, gyermekek. Együtt: utasok. Délután van, este melege hajló, fehér koronákkal ékeskednek a glauk havasok. Minden csendben és rendben megy, „menetrendszerűen”.

Ötven kilométernyire vagyunk már Cluj-tól, Huedint elhagytuk, amikor a legközelebbi állomáson, tiz fatalembér száll fel az autóra, jobb parasztluk, akik nagy lármával és élénk beszélgetéssel telítik meg zsuföldást a kocsi. Alighogy indul az autóbussz antisemita dalokat kezdnek énekelni és csufondáros megjegyzéseket tesznek a zsidó utasokra. Az autóban sötét van. Egy csendben üb zsidónak megszortlák a nyakát. Csak úgy vartusból. Botokkal hadonásznak. — véletlenül megöltünk egy nőt. A zsidók, vagyunk, vagy nyolcan — tizen hallgatunk. Mit kezdjünk? Verekedni? Vagy titakozzunk, kitél, hogyan? A kalusz melege gyújtja a villanyt, mire a tiz fatalembér tiltakozni kezd. Elrontani a villanyt! Nem szeretik csak a sötétséget! Csak a sötétséget!

Huedinnél szálltak fel és Bologa község nél leszállottak. De közben — eh, de hagyjuk. Nem koppant ütés, nem vörzött senkinek sem semmije. Csak a megdöszötség éreztlük, hogy adóízelő, dolga után járó polgárok, miképpen kell hallgassanak, amikor vérg sértik őket!

Hallgattak a zsidók. Mert meg kell szokni a hallgatást. A hallgatást és türelést. Autunk a Platra Cratului felé jár már amikor az egyik utas megszólal, halkán és elfogódottan:

Bologa községet ismerem. Ott már régen kampóskeresztes uralom van. Egyetlen zsidó nem teszi és nem teheti lábát a községbe. Két évvel ezelőtt a község valamennyi magánházára és középületére ráfektették a kampóskeresztet. De a hatóságok — dícsérőre legyen mondva — lekaptartatták. De a lelkekből nem tudják kitrtani az

odajestett jurca jelet: a svastikát és amit ezzel együtt jár — a zsidógyűlöletet.

Az utasok hallgattak ezután is. Knopp Jenő is hallgatott. Ő is hallgatott, holott két müldba van, mert elvesztette őket, a világháboruban. Hallgat, holott volna mit beszélnie, azoknak a lacstóknak, akik akkor pályában voltak, amikor ő, a zsidó elvesztette lábait Kavaruszkánál.

Knopp Jenő hallgat akkor is, amikor az egyik állomáson leszáll. Clucea környékén vagyunk. Fenn a sötétben lenyegelőben mered felénk Goga kastélya. Mintha bagolyvár volna, amely felel kísérteties középkori hangulat áradna szíjfel, az egész környékre.

Knopp Jenő, mindkét lábát elvesztett hadirokkant is leszáll. Az autó áll, mindenütt csend van, csak a két müldb koppandása hallatszik. Amint megy, magát vonzozolva, testileg rokkantan, lélekben összehögtörten, megy, hogy kenyerét megkeresse. És tiz életerős fiatal gyerkőc, zsidógyűlöletből izzó dalokkal inzultálja a knoppokat és a többieket. Miért kopog a Knopp lába? És kit figyelmeztet ez a kopogás, ez a fájt emlékezés? Csak nekünk zsidóknak fájt ez kimondhatatlanul Bologa felől, meg Clucea felől — hideg északi szél süvít, decemberi szél. A lávokban messzi apró fénypontok látszának. Apró házakban ég a petróleum lámpa és talán a „Porunca Vremiti” l bönészik...

Nem történt semmi... kiszállunk a vagonpon: Oradea...

Nem történt semmi, csak megtellettünk egy keserű cseppel, az antiszemita-tizmus tengeréből...

— Mi a helyzet Danzigban? Danzig

Az utóbbi napokban a nemzeti szocialisták zsidóellenes bojkottpropagandája folyton erősödök. A munkások és kisparosok terror alatt nyögnek és minden erővel azon vannak, hogy se ne adjanak, se ne vásároljanak tőlük. A munkásokat azaz fenyegetik meg, hogy elvesztik kenyerüket, a munkanélküliektől megvonják a téli segélyt, ha zsidókkal állanak összeköttetésben. Az iskolákban megtiltják a tanítókat a gyerekek, hogy zsidóktól vásároljanak, vagy zsidókkal szóbaáljanak. A lengyelek, ha sérelem érkei, panaszaikkal a lengyel konzulátushoz fordulnak, viszont a zsidóknak nincsen hova fordulniuk. A Népszövetség megbízottja Lesier, teljesen lehetetlen és mai viszonyok között, a legesélyebbet sem teheti érdekükben.

— Őszi és téli női divat kabát, costum és ruha-szövetek

nagy választékban KERTÉSZ női divat

áruházban Oradea, Piața Reg. Maria 1.

— Jó megjelenésű. 38 éves terménykereskedő vagyok és feleségül vennék lehet tőleg szőke urleányt 150.000 lei hozománygyal. Bővebbet „Mitea” házasságközvetítő Iroda, Cuj, Calea Regele Ferdinand 116.

— Baia-Maren megnyílt a HOTEL TRANSILVANIA (állomással szemben), hol kényelmes szobák kaphatók. Utazóknak engedmény.

SOK TIZEZER megelégedett vevő bizonyítja hogy a „ZEPHIR” kályha az összes kályhák között a LEGJOBB 10 kilogramm fával fűt egy normal szobát 24 órán át. Gyártja: Szántó D. és Fia Oradea Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzéket.

— 1254 zsidó vándorolt be Palesztinába október havában. *Jeruzsálem.* Hivatalos jelentések szerint október havában 1254 zsidó vándorolt be, akik közül 106 kapitaalista és 105 olyan, akinek hozzátartozói vannak az országban.

— Az angol katonai parancsnokságot Kairóból Jeruzsálembe helyezték át. *Jeruzsálem.* A Közel Kelet angol katonai központi parancsnokságát a megközelítő egy toml-angol szerződés ratifikálása után Jeruzsálembe helyezték át. A hivatal címe: „Központi Brit Katonai Parancsnokság a Suez védelmére”. Az angol csapatok ezenül azt a címet kapják: brit hadsereg Palesztinában és a Suez csatorna védelmére. Eddig egyiptomi angol hadsereg volt a címe.

— A világitó persely. Amerikából indult ki a törekvés, a háziartási minden feleslegétől mentesíteni. Számos hasznos háziartási szereszm került az utóbbi évek folyamán forgalomba. Ezek közül talán egyiknek gyártása sem igényel olyan gondos, lelkismerettel kidolgozást, mint az izzólámpa. A gazdaságos és fényerős TUNGSRAM D. duplaspirálámpa minden elképzelhető anyagvizsgáláson keresztül eszt, mielőtt a gyártat elhagyná. Minden fémszáll és lámpatest, minden egyes részének lelkismeretes vizsgálata kölcshöz a TUNGSRAM D. spirálámpának, nagyfokú megbízhatóságot, és így ment át a küzdudba, hogy a TUNGSRAM lámpa használata jó fényt ad és áramköltséget takarít meg.

— A lengyel zsidó parlamenti klub tagjai és a zsidóellenes zavargások. *Varsó.* A napokban újabb megkezdte üléseit a lengyel sejm. A zsidó parlamenti klub tagjai ez alkalommal összegyűltek, hogy megvitassák a helyzet álláspontot foglalják el a jelenlegi helyzet szemében, a parlamentben, különös tekintettel a legutóbbi diákvavargásokra.

— Már Délafrikában is... *Johannesburg.* A „Transvaal nemzeti párt” elhatározta, hogy zsidókat nem vesz fel tagjai közé. *Dr. Malan,* a párt vezetője kijelentette, hogyha zsidók vándorolnak az országba, akkor azt saját felelősségükre tessék, mert semmi garancia arra nézve, hogy nem fogják őket kiutasítani.

— Mihez tartás végett. Utóbbi időben annyira e halmornak kérdőjeleket, hogy megbízhatatlan kivül csak azoknak válaszolhatunk, akik válaszbaígyet küldenek. „Mirea” házasságát vetíté Iroda, Cluj, Celea Regele Ferdinand 116.

— 15000 font segélyt adott Palesztina kormánya a transjordániai fellachok segítségére. *Jeruzsálem.* A palesztinai kormány a transjordániai kormány kérelmére 15000 font kölcsönt nyújtott, hogy a szükségét szenvedő araboknak segítséget nyújtsanak.

— Paraguay is lezárta kapuit a zsidók előtt. *London.* A „Royal Mail Lines” valamennyi ügyndségét értesítette, hogy Paraguay állam lezárta kapuit a bevándorlás elől és zsidók nem mehetnek többé oda be. Ez a tilalom még azokra is vonatkozik, akik vízum bíróságban vannak és már utnak is indultak. Paraguayban a német nemzeti szocialisták befolyása érezhető. — Ezzel egyidejűleg berlini híradás szerint, *Dr. Bruno Weil* értesítést küldött Rio de Janeiróból, amely szerint a braziliai hivatalok mostanig semmiféle korlátozó intézkedéseket nem tettek, a törvényes bevándorlási rend megváltoztatására. Néhány nappal ezelőtt nagyobb számú német bevándorló érkezett, akik akadálytalanul szállhattak parira.

Az ardeali zsidók találkozóhelye!
Megnyílt
BERKOVITSNÉ
(Oradeáról)
otk. köze élte ma
BUCUREȘTI,
Siz. Ipscani 7.
Elsőrangú erdélyi konyha

Kellemesen,
gyorsan és jól
borotválkozik,
ha
“Raso-Pastá”-t
haszná!
Gyártja:
Ioan Beckner S. A.
Alba Iulia.

— Tíz gheorgheni-i zsidó kereskedő halálát fenyegettek meg ismeretlen tettesek. *Gheorgheni.* A gheorgheni-i zsidóság körében rendkívül izgalom uralkodik. A közelmult napokban a gheorgheni-i posta 12 zsidó kereskedőnek névtelen leveleket kézbesített, amelyekben ismeretlen tettesek halálát fenyegetik meg a címzettek. A leveleket Gheorghenihez adták fel és a borítékra a feladó helyén mindössze ennyi áll: *EC: 234.* A levél tartalma pedig eredetiben és szószertelt a következő: „C. E. X.—EC. 234 Condannat la moarte. Nu anunta Politia EC. 234”. Vagyis: „Halálra ítéltve. Ne közölje a rendőrséggel”. Ha a levél szövegéből, csak annyit tudunk is ki, hogy azt románjait teljes írta, a címzettek elárulják, hogy prihativ, műveletlen egyének állnak a még ismeretlen célú fenyegető levelek mögött, ugyanis a nevek durva helyesírás hibákkal vannak a borítékra rajzolva. Egy ilyen levél fotokópiaja kezeink között van. A gheorgheni zsidóságon érthető pánik lett arra, már csak azért is, mert tisztázatlan, hogy a tettesek milyen célokat akarnak leveleikkel elérni. Egyes verziók szerint szarolós-mennőverre fog az ügy szélesedni, míg más vélemények szerint anti szemita terrorcélú húzódnak meg a levelek mögött. A megfenyegetett kereskedők mindenesetre a rendőrség rendelkezésére bocsátották a leveleket, mely szigorú vizsgálatot indított az ismeretlen tettesek kézrekerítésére.

— 1254 zsidó vándorolt be Palesztinába október havában. *Jeruzsálem.* Hivatalos jelentések szerint október havában 1254 zsidó vándorolt be, akik közül 106 kapitaalista, és 105 olyan, akinek hozzátartozói vannak az országban.

— Feloszlatták a varsói hitközség ülést. *Varsó.* A zsidó hitközség választmány ülése, hogy megválassza az elnökséget, de mielőtt erre sor került volna, a jelenlegi állami tisztviselő feloszlatta a gyűlést. A gyűlés előző évi *Trojekheim* agudát választották meg. Naprendre előt a lublini és vilnai eseményekkel akartak foglalkozni. Ezt nem akarta engedélyezni a jelenlegi hivatalnok, mert nem volt a kérdés napirendre tűzve. Ezután feloszlottak jelentette ki a gyűlést.

— A németországi templomokat eladják. *Berlin.* A gneseni hitközség eladta a hozzátartó rogovai zsinagógát, mivel ott egyetlen zsidó lakik. A könlgsbergi hitközség eladta a grenzi fürdőhelyen levő zsinagógát. *Ezt a templomot 1911-ben építették George Marx kereskedelmi tanácsos kezdeményezésére, aki 60.000 márkát adott a célra.* Akkor sok zsidó járt nyaranta keleti tengeri lüdrőre. Most már évek óta nem használják. Zsidók nem mehetnek erre a helyre nyaralni.

— Az ötödik angol divízió visszament Palesztinából az anyaországba. *London.* *Duff Cooper* hadügyminiszter kijelentette az országban, hogy az ötödik divízió, amelyet a nyugtalanságok idején Palesztinába küldtek, visszahívják az anyaországba. A további csapatátvezetőkönél attól távolnak függővé, hogy milyen a helyzet Palesztinában.

— Halálozás. Az ardeali kereskedő társadalmat súlyos csapás érte *Kertész S. Sándor,* ardeali textilkereskedőnek fiatalon történt elhunytával. Az elhunyt önszorgalma és becsületes kereskedelmi elvél által általános közkeveltségnek örvendett. Halálát mélyen suttolt örvényen kívül leányai és veje, valamint kiterjedt rokonság gyászolja. A *Kertész* családot annál is inkább hősőseges részvét veszi körül, mert ellg néhány hónapja, hogy az elhunyt fivére *Kertész Henrik,* brasovi nagyiparos ugyancsak fiatalon hunyt el.

— Házasság. Az elmúlt héten fényes esküvő volt az ardeali Adorján palotában. *Adorján Eovának,* dr. Adorján Emil bájos leányának esküvője örök hűségét *Princz Miklós* gyáros, a clujli „Email Union Rt.” igazgatója, *Princz Árpád* gépgyáros, a salmári izr. hitközség népszerű elnökének fia. Az esküvői szertartást *Berger* főrabbi végezte szük család körben. A fiatal párt számosan üdvözölték.

— Ehrenreich mádi főrabbi meghalt z. c. i. A magyar ortodoxia Tórnagyassalgal között új rés támadt, *R. Chajim Czvi Ehrenreich,* mádi főrabbi szerdán bekövetkezett elhunytával. A hazai hírhű zsidóság egyik nagybecsülit és értékes tagját veszítette a nemes főrabbi korai halálával. Évek hosszú során át működött déjonként, R. Mordcháj Léb Winkler mádi gaon z. c. i. oldalán. Nagy kvalitásai mellett ml sem bizonyított kecsében, mint az a körülmény, hogy a négy és fél év előtt elhunyt gaon a végrendeletében a most megdicsőült munkatársát jelölte ki utódjának. Nemcsak ezzel kapott felelősségteljes örökséget, hanem azal is, hogy utódja lett apósaruk, a Bész Nafféli szerzőjének, aki R. Mordcháj Léb előtt volt mádi főrabbi. A Boldogul 1875-ben született, Szobráncan. Nagy előzők méltó utódja volt. Vallásossága, Törélessége és szorgalma a legnagyobb mértékkel mérve példaadó volt. A patársnevi mádi jesivát tovább vezette és fejlesztette, amiben most pontot tett a néhány hónapi betegség után, 61 éves korában bekövetkezett halál. Ehrenreich Simeul-Silvaniet főrabbi fivéré, *Schwarz József* ardeali rabbi sógorát gyászolja a megdicsőültben. A december 3-án csütörtökön impozáns részvételt lelőlyt temetésen a Központi Irodát Bródy nagykövét főrabbi képviselte.

— Habsburg Ottó születésnapján a bécsi zsidó frontarcosok legitimista ünnepséget rendeztek a zsinagógában. *Bécs.* *Habsburg Ottó* születésnapja alkalmával, a közelmult napokban nagyszabású ünneplést rendeztek a zsidó frontarcosok szövetsége. A frontarcosok Sommer vezérőrnagy elnöklettel vezetésével vonultak fel Sellenstättengasse zsinagógába. A templom előtt burgszandárok és díszestőrők fényes sorfalat és a zsidó frontarcosok díszbe öltözött köldöltsége fogadta az előkelőségeket. A Habsburg ház képviselőiben Antal főherceg és Iléna főhercegnő érkeztek elsőnek a zsinagóga elé. Kisérőfőnökben volt *Thanyi Olga,* bornagy. *Sudermann* vezérezredes, báró *Odega,* von *Walzei,* *Csulik,* báró *Relchen Meldegg,* báró *Neuentein,* *Niegrisch* von *Berger* vezérőrnagyok, *Dank* vezérezredes képviselőiben, von *Walzei* őrnagy jelent meg. A bécsi város parancsnokság köldöltséget *Relcher* ezredes vezette meg az osztrák frontarcosok *Karg* őrnagy vezetésével jelentek meg. *Dr. Humpel* udvari tanácsos díszruhás rendőrtiszték köldöltséget küldte el az ünnepségre. A zsinagóga csupa ragyogó uniformis csillogásával volt tele. *Dr. Rosenmann* főrabbi tartott ünnepi beszédet és az osztrák zsidóság díszesét hangnagya.

Perzsaszőnyveget, gyapjufonalakat bizalommal
Schulhof Emilné-től vegyen
ORIENT
Szővőiskola Oradea
Str. Ep. Clorogariu 14.
Bukaresti szőnyeggyárában! Állandó tanulóiban!

Modern történet ...

Hogyan szerez egy kilencéves budapesti zsidógyerek Rómában élő apjának állást Ciano gróftól?

A napisajtó részletesen megírta annak idején, hogy milyen ünnepélyesen fogadták Olaszország külügyminiszterét *Ciano* gróftot feleségével, Mussolinét leányával együtt Buda pesten. Zsidó újság hasábjaira azért került az ügy, mert volt a látogatásnak egy igen kedves epizódja egy zsidó gyerekkel s érdemes arra, hogy foglalkozzunk vele.

Ciano gróf az olasz iskolában.

Működik Budapesten az Andrássy ut 22. szám alatt egy olasz nyelvű és az olasz állam által fenntartott elemi iskola. Ide is ellátogatt Ciano gróf. A negyedik elembe, 22 oszob bambino jár, illetőleg csak 21, mert a *huszonkettedik, Halmos Róby zsidógyerek.*

És ahogy az már lenni szokott, az üdvözölő beszédet a fiuk közül *Halmos Róby* mondta el — mert ő tud legjobban olaszul. A beszédet a tanítónéni írta és az volt benne, hogy engedje meg nekünk, hogy üdvözöljük, köszönjük, hogy meglátogatta iskolánkat.

Ciano gróf megcsodálta a kis keménykötésű, fényesszemű, értelmes gyereket és adott a fejére — egy barackot is. Közben megkérdezte, hogy miképpen került a kis Róby az olasz iskolába?

Miért jár Halmos Róby az olasz iskolába?

Ennek valóban érdekes története van. *Halmos Áron* régebben kiment Olaszországba, ahol futball-tréner lett. *Liguroban* született a kis Róby, ahol éppja születésnapja volt. Amikor iskolakötelese lett, természetesen olasz iskolába írták. Így járt *Beneventóban, Campobasso*

ban és *Liguroban.* De azután nagy baj történt. *Halmos Áron* elvesztette állását és hazahozta feleségét a kis *Róbyval* együtt s azóta a nagymamánál élnek az *Emér* uccában. De mert ha magyar iskolába járna, az elsőnél kellene kezdeni, beiratkozott az olasz iskolába, ahol a negyedik elembe — a leg jobb tanuló.

Mit mond Róby még a grófi látogatásról?

— Amikor vége volt a beszédnek, lefényképeztek bennünket és akkor autogrammat kértem a gróf urtól. És amikor megkérdezte, elmondtam neki, hogy apám *Rómában* van és nincsen állása. Ezért nem mehetünk el hozzá, pedig nagyon szeretnénk.

A gróf ur erre azt válaszolta, hogy írjam meg apámnak, hogy keresse fel őt *Rómában, majd gondoskodni fog róla...*

Most nagyon boldog a kis Róby, mert azt reméli, hogy Mussolinét veje, a nagyhatalmu Ciano gróf valóban szerez állást apujának és akkor együtt lehet meglát a család az *Örök városban.*

Az élet érdekes fordulatai. *Ciano* gróf Budapesten, az olasz iskolában. A legjobb tanuló a kis zsidó *Halmos Róby,* akitől szába elegendik és a vége... *Halmos Áron* futball-tréner, aki valószínűleg zsidóga miatt nem tudott elhelyezkedni otthon, *Rómában* fog kerényhez jutni.

Igy szerzett állást a kilencéves Róby apujának...

A clujji orth. izr. hitközségben a középiskola felállításiának jegyében indulnak meg a választási küzdelmek

A hitközség december 27-én ejti meg tisztújító közgyűlését —

Cluj. A clujji orth. izr. hitközség képv. elöltesületének és vezetőségének folyó év végén jár le a mandátuma. A közel választások iránt a hitközség tagjai élénk érdeklődést mutatnak. A hitközség tagjai valamennyien át vannak hatva attól a gondolattól, hogy a clujji orth. hitközség élére csakis oly vezetőség jöhet a jövőben, amely a már elözt rezsim által is kezdeményezett iskolai programokat megkérvé teszi és annak lefolytatását effektuálja is. Lehetetlennek tartják ugyanis, hogy az ardeali ortodoxoknak egyik legnagyobb hitközsége középiskolával rendelkezzen, amelyek hiányát ime már évtizedek óta erősen érzi a clujji zsidóság. Erre nézve több terv merült fel, amelyek közül legkomolyabb az, hogy az eleni iskola folytatását követő négy középiskolának kerülhet, az ortodox hitközség, míg a felsőbb osztályok anyagi megterhelését az occident hitközség vállalná.

Mindenesetre az új választás a zsidó középiskola megvalósítása jegyében fog lefolyni és a hitközségi tagok zömének az a

fellegőse, hogy csakis oly vezetőség kaphal megbízást, amelyben meg van a garancia arra, hogy a clujji zsidóság eme életű kultúr-szükségletét, amely a jelenlegi és jövő generáció érdekében már nem odázható, meg tudja és meg is fogja valósítani.

A hitközség gazdasági ügyel egyébként az utólsó években az erőteljes konszolidáció útjára léptek. Késégtelen nagy érdemeket vanak a jelenlegi vezetőség tagjainak: *Brod Andor* elnöknek, továbbá *Herschkowitz Imre* és *Waisz Gyula* alelnökökkel az élen, a gazdasági szanálás sikeres keresztelvételeben. Míg ezelőtt nyolc évvel a clujji orth. hitközségnek tizenegy millió adóssága volt, addig ez ma a függő átmeneti tartozásokkal együtt nem haladja meg az 5 milliót. Késégtelen az is, hogy ez egy rekord-teljesítmény ma, amikor azt látjuk, hogy a többi hitközségnek nemcsak, hogy nem tudják egyensúlyban tartani költségüket, de kénytelenek a bevételek csökkenése folytán az intézmények további zavartalan bírálására újabb kölcsönöket megterhelni. Bárhogyan is alakulna tehát a

Clujban és *Jassyban* is nyugtalanságok vannak az egyetemeken. Ott a jogi fakultások diákjai nyugtalankodnak. Ott meglát más bajok vannak. Illetőleg fényegében ugyanazok. Attól félnék a többségi diákok, hogy túl sok lesz a zsidó ügyvéd. Pedig az ügyvédi foglalkozás nem azért rossz most, mert sok a zsidó kördítő, hanem mert maga a ügyvédi hivatás sem az, ami régen volt. Ma rosszul megy a román ügyvédek, de a zsidónak is.

A diákság valóban nincs irigylésre méltó helyzetben. A román diákok sem Nyomorognak, kinlődnak, hosszú évekig, a sikerre való nagy hiálásokat nélkül. Bár nekik ott vannak az álam által annyira támogatott menzák, diákokhozok és végül is kézen vannak, nyitott előttük a bíról pálya és sok egyéb, amely a zsidók előtt örökre zárva marad.

A legnagyobb kincs a földön

az egészség. A legtöbb betegség csirája az átnedvesedett cipő!

A SCHMOLL-vegyész

a következő hasznos tanácsot adja Önnek: Dörzsölje be cipőit minden este egy puha rongy segítségével erősen „SCHMOLLPASTA”-val. Azután nedvesítse meg kevésbé a rongyot és fényesítse cipőit mindaddig, míg a lakkhoz hasonlóan fénylik.

Cipőit ilymódon teljesen vízhatlanná válnak és Önnek pedig egész napon át száraz és jólesően meleg lábai lesznek.

A „SCHMOLLPASTA”: az Ön legjobb házbizárfja.

PALESTINA

Vallomások

A királyi bizottság előtt megjelentek a zsidó vezetőférfiak, élükön *Dr. Chaim Weizmann*. Nem a kortást „elfogultság” mondja ezt velünk, de úgy érezzük, hogy ezt a beszédet idővel az iskolákban fogják tanítani. Herzl tárgyalással a szultánnal és a német császárral szintén történelmi események de valahogy Weizman beszéde, kézzelfoghatóbb reallitást jelent: a zsidóság újabbkori történelmében.

Weizman vallomása nem pusztába kiáltó szó volt, hanem egy felelős és az angol kormány által kiküldött bizottság előtt hangzott el, mintegy az angol és ezen keresztül a világ közvéleményének való adressálva. És a világ bizonyára fel is figyelt erre a beszédre.

Megrázó, de amellett minden bombasztikus frázist kerülő vallomás volt arról, hogy mi zsidók, szerte a világon keserves helyzetben vagyunk. Amerre nézünk, gyűlölettel találkozzunk. És amikor két milliárd emberől ez kérk a zsidó milliók, hogy adjanak egy kis területet, ahol nyugodtan élhetünk, ahol „oltthon” legyünk, akkor azok az arabok vitatják el jogainkat, akiket a világháború abba a szerencsés helyzetbe juttatott, hogy őt szüverén államot valhatnak megkényszerítve. Ők őt államot képtek, holott semmit sem tettek érdekében, hiszen a török hadseregnek voltak jelenlétkeltem táborozói. És a zsidó légiónk önfeledőzése, a zsidó nemzetközi együttműködés annyit nem tud majd az utókornak felmutatni, hogy 280.000 négyzetkilométernyi területet jechessen — úgy amennyire — ur a portján.

Megdöbbenő realismus és tragikum csempent ki Weizman klasszikus beszédéből, meg a Sertokékból is, meg mindazokéból, akik még beszélni fognak. Adjatok egy kis levegőt, hogy meg ne fulladjunk. Adjatok egy kis földet, ahol dolgozhassunk. És il, igen il angolok, — királyi bizottság — tölelek függ, hogy ez a kénszerítő kötelezettség, amelyet az utókör előtt vállalunk kell: valóban realitás legyen. Mi is akarjuk, a világ is kerget bennünket, kell nekünk, történelmi kénszer és amellett jogunk is van hozzá. Legyen miénk a Szentföld. Ujra miénk, hogy ott konstruktív munkát végezhesünk.

Újabb

terrorakciók az országban

Újból hírek érkeznek az ország különböző részeiből, amelyek a terrorakciók folytatásáról adnak hírt. Akarba közzégeben Nablus mellett egy fellahot holtan találtak. A faluban lakó arabok közül többeket letartóztattak, akik a gyilkossággal gyanúsíthatók.

Ejn Charod mellett egy zsidó segédrendőre lölette. A teljes elmenekült. A Tulkerem környéki hegyek között tanyázó arab banda támadást kísérelt meg a Nur El Semes-i internálótábor, illetőleg fogház ellen, ahol sok terrorista van letartóztatásban. A rendőrség természetesen visszaverte a banda támadását. Nur El Semes volt az első hely, ez év áprilisában, ahol a zsidók elleni támadás meglindult.

Lydda és Migdal Zedek között egy másik terrorbanda megkísérelte a rendőrséget. Több mint fél óráig tartott a harc. Az arabokat elkergették. Az üldözési akciót Schiff zsidó rendőrfőnök vezeti.

Herzlin mellett és Petah Tikvah mellett a zsidó őrtkre lövéseket adtak le éjnek idején. A nyomozás kiderítette, hogy a szomszédos arab falvak felé vezettek a nyomok.

Tulkerm mellett bátor rablótámadást intéztek arab terroristák egy tíz autóból álló autókerevánt állították meg. Az autóban tíz arabokat és zsidókat teljesen kirabolták azután annak engedték őket. Később riasztó lövéseket adtak le, hogy meneküléseket elősegítsék.

A jeruzsálemi lövöldözésekkel kapcsolatban Ben Zvi vezetésével a kormányzóknál volt egy bizottság, amely kérte, hogy főleg a óvárosban állítsák helyre a rendet és biztonságot. A fő kormányzó ígéretet tett, hogy mindent elkövet majd, hogy a biztonságot emelje az országban.

Irakban újabb zavargásoktól tartanak. A „Le Temps” részletesen foglalkozik az iraki helyzettel, és megállapítja, hogy Felsó királynak meg volt a tekintélye, amely a különböző erőkkel összeharcolta, Korál halálával azonban nagy zűrzavar támadt, amelyeket a 20 esztendő Gazi király nem tud ellensúlyozni. A királynak kicsi a tekintélye az országban. A különböző vallási és etnikai ellentétek napról napra nőnek Irakban és mindég tartani kell egy újabb kilövéstől.

A palesztinai hatalmas eszések már halálos áldozatot is követeltek. Egy tel-avivi ház betonfalra a nagy vízió megfolytán összedőlt és maga alá temetett egy kilenc éves kislányt, aki rögtön meghalt. Három arab halt meg az áradások folytán, amely az ország különböző területein rombol és pusztít. A jelfai és tel-avivi kikötők teljesen kihaltek, megszünt minden munka, mivel nagy tengeri viharok vannak: a tel-avivi móló munkálatot azonban tovább folytat.

Abd el Kader Husseini, a mufti apósa, az elhunyt Kazim pasa fia, aki a bíróság előtt kellett volna megjelennie, átszákölt a hátrón. Husseinit október 7-én Hebron mellett elfogták fegyveresen, amikor egy terrorcsapat harcolt az angol katonaság ellen. Letartóztatták és 250 font kaució ellenében szabadon bocsátották. Most veszni hagyta a kauciót és megszökött. Elfogásti parancsot adtak ki ellene.

קנין מיד עמיתים !!!

Háló	B Modern
Ebédülő	U Elegáns
Konyha	T Masszív
Iroda	O Tartós
Kombinált	R Olcsó

mindenemü tömegcikket és épületmunkálatok csak az **Iscol-d-i Torá im Derech Erecz** műasztaloságnál. Cim: **TÁMPLÁRIA T. I. D. E. IGLOD jud. Somes**

A tel-avivi kikötő feléve. Hat hónapja annak, hogy a tel-avivi kikötőt megnyitották. Május 19-én költött ki és rabadott az első hajó, amely egy juczazláv gőzös volt. Kkor egy kis motorcsónak felett rendelkeztek. A fél év alatt 69 teher és személygépkocs és 20 vitorláshajó költött ki. Jelenleg 120 csónokos, 70 csomaghordó, 110 hordár, 40 szakmunkás és 80 soffor dolgozik a kikötőben, valamint számos hajózási és szállítási vállalat hivatalnok. Az a társaság, amely a ki- és behajózási vállalat 24 nagy csónak felett rendelkezik és három motorcsónakja van. Még 18 nagy csónakot állítanak be rövidesen, amelyek 25 tonna befogadóképességgel rendelkeznek és három nagy motorcsónakot, nagy befogadóképességgel.

Rövid hírek a szentföldről. Mose Sertok pénteken egy órási kihallgatáson volt Wauchope fő kormányzóknál. — Sir Michael Mc. Donnel, a nyugatomba vonuló főbíró elhagyta Palesztinát. — Tel-Aviv városa visszafizette a 41.500 fontot a Barclays Banknak, mint utolsó részletet annak a kölcsönnek, amelyet 1929-ban vettek fel. — Arab lapok híradása szerint, a nyugatombi teljes és végleges helyreállítás után a fő kormányzó hosszabb szabadságra megy Londonba és elutazása előtt az elfogottak és eltűntek egyrészét amnesztiát kap. — Az angol alsóházban Wedgwood ezredes egy interpellációjára Ormsby Gore gyarmatiügyi miniszter azt válaszolta, hogy Wauchope fő kormányzó szabadság ideje aialt, nem Dill tábornok fogja helyettesíteni, hanem a Palesztina-kormány főtitkára. — A most kinevezett legfelsőbb palesztinai bíró H. H. Trustel december 1-én foglalta el állását. — Az új állami főügyész W. J. Fitzgerald pedig január első napjában. — Az arab lapok szerint Emir Abdulláh, a jeruzsálemi tartozkodása alatt, mindent elkövetett, hogy az arabokat a bojkott megszüntetésére bírja a királyi bizottsággal szemben, de eredménytelenül. A hírek szerint az emir meg fog jelenni a bizottság előtt. — A jaffai arab munkások népszámlálást rendelkeztek el az arab munkanélküli munkások között hogy az adatokat a királyi bizottság elé terjesszék. A gyarmatiügyi miniszter ama kijelentésére akarnak választ adni, amely szerint a munkanélküliség miatt kell beszüntetni a zsidók bevándorlását. — A transjordániai törvényhozó tanács emlékiratot nyújt át a kormányknak, amelyben követelik, hogy külföldieknek ne engedjék meg a földkulatás kihasználását fogát, amelyet ércutatási eredményessége által le akarnak foglalni.

Újból mozgolódnak a terroristák. Az arab terroristák újból mozgolódnak. A jeruzsálemi óvárosban vasárnap súlyosan megsebesítettek egy Josef Hamburger nevű zsidó tejtérskedőt. Tizenöt perccel később két zsefard zsidóra löttek rá az óvárosban, de a golyók célt tévesztettek. Hétfőn Haifában súlyosan megsebesítettek Beer Bernhard hatvan éves zsidót, aki Lengyelországból vándorolt be. Tulkeremnél egy fegyveres terrorcsapat feltartóztatott és kirabolt tíz autót, melyekben zsidók és arabok ültek. Az arab terroristák vasárnap támadást intéztek a Nur el Semes-ben lévő börtön ellen, hogy kiszabadítsák a fogdáiban lévő terroristákat. A rendőrség visszaverte őket. Ludd és Migdal Cedek között fegyveres harc volt az arab terroristák és a rendőrség között. Az arabokat elűzték.

KÖZÉLET

A cluji Zsidó Árvagondozó átrétegezo Intézetének otthonát bensőséges ünnepség keretében avatták fel. *Moskovits József* bankigazgató, az Átrétegező Intézet elnöke nyitotta meg az avató ünnepséget meleg és kérésrelen szavakkal, válaszva a zsidó lífúság kritikus helyzetét és az Intézet jelentőségét. Ezután *Dr. Kortász Jenő*, az ardeali Zsidó Árvagondozó elnöke tarolt halásos beszédet visszappillantást véve a Zs. A. C. működésére utalva azon nagy feladatokra, amelyeket be kell töltenie. Löbl József tanár, a tanoncolthon igazgatója tartott ezután rövid beszámolót. Végül Braunstein Zoltán tanonc intézet köszönőszavakat a vezetőségre.

Uioarban, a Zsidó Nőegylet tagjai Beniamin Dezsőné egy laesztélyen vendéglátta és a házilünnepélyen helyölt összejövet egy új rituális fűrdő felépítésének alapjaira fordították.

A huedini Wizo csoportban Judovits Kálmané elnöknő nagyhatalú beszédet tartott, melyben megemlékezett a palesztinai háborúkról és a jiszuv magatartásához méltó válaszlárvia fel a huedini zsidóságot. A jóslakérvül ösly házlássalnyval Hvas Manoné, Löb Béjáné és Judovits Kálmáné voltak.

Brasovban a bizaron akcióval kapcsolatosan dr. Nobel Sándor és Handler Else az Ahava klubban tartottak rövid és tartalmas előadást, melyet zsufofolták megöltött a hallgatók. Dr. Else Handler előadásában igen érthetően kifejtette, hogy a galul zsidóság tartozik annyival erecl testvéreinek, akik minden erejlük segítségével védelmezték az új honot. Utána dr. Nobel Sándor előadása köztöltte le a hallgatók figyelmét, előadást készgégéről és felkészültségéről tett bizonyítékok, amidőn rávezette a hallgatókat, hogy megvan adva az ut a zsidóság boldogulásához, csupán egyáltalánködésre van szükség és erre is most van alkalom, midőn testvéreink gyors segítségül kérének. Mindkét előadónak olyan rendkívül sikere volt, hogy a brasovi zsidóság nem is meradt télen.

A gheorgheni-i zsidóság követelésre méltó téll segélyakcióit hozsított meg. A segélyakció élén Horváth Miksáné, Vágó Andorné, Löwy Armin és Bürger Lajos állnak, kik az akcióit kezdeményezték. Az akció utján közel száz gyermeknek, illetve munkanélkülinek nyultanak természetbeni segélyt. — A gheorgheni i Zsidó Nőegylet ezalatt ugyancsak nagyarányu segélyakcióit szervezett be és főként ruhanemléket oszt ki a rászorultak között. A segélybizottságokban igen tevékeny részt vesznek Margittai Béla, Székely Hermann, Rubin Ládor, dr. Rosenfeld Endre, Lázár Benő, Horváth Miksáné és Vágó Andorné. Két utóbbi hölgy különösen dicséretes módon fáradozik a gheorgheni i szegényakció körül.

A balamarei Wizo asszonyoknak tartott előadást Weinberger Náándorné, Welz Sándorné Wizo elnöknő lakásán. A balamarei asszonyok ígéretet tettek arra nézve, hogy a jövőben fokozni fogják munkásságukat és így remélhető, hogy eredményes, szép munkát fognak végezni.

A pancotai Wizo csoport, legutóbbi gyűlését Sonnenschein Élitáné nyitotta meg. Majd Welz Lajos elolvasta George Eliot, a keresztényi clonista íróról és a nőmozgalom történelméről szóló előadását. Sonnenschein Élitán főrabbi beszédében az összejövetel jelentőségét méltatta, mely az első gyűlés volt az új tanácssteremben. Beszédet a jelenlévők nagy lelkesedéssel honorálták.

Nedves, esős évszakban szedik áldozataikat a járványos betegségek. Használja rendszeresen a kellemesen illatosított

SENLASLO (Szt. László)

fertőtlenítő toalettszappant, megvédi fertőzések ellen. Vigyázzon nehogy utánzatokkal kizsogálják!

A gyógytudományok fejlődésével minden betegség gyógyítható lesz

A világhírű bécsi iskola nagy ujlója, Skoda (1805–1881) elsöörte a gyógytudományban felburjánzóit epekulativ túllengéseket és új alapokra fektette az orvostudományt. Kopogtatással és hallgatósággal a diagnosztika biztos ujlait nyitotta meg. A Rokitanski által megállapított körbonclani eljárások, valamint a beteg ögya melletti megfigyelések feltárták a betegségek tipikus lefolyását. A Büchhelm és Schmieberg által megállapított kísérleti gyógyszerian biztos alapokra fektette a gyógyszeremlékeletét ismeretelt. Újabb időben a chemika rohamos haladása gyógyanyagok és szervezeteik megismerésében nagy hasznokra van és sejték életének kifizetésével sok rejtett törvény-szerűséget fedezett fel előttünk.

Az itt felsorolt utóöröknek köszönhető az Amerikában nemrég — H. Mollis amerikai, Ivata, Sivata és Nakamura japán tudósok által felfedezett azon gyógyszeriany is, amelyből a világhírű „Castro D” olyan kémiai energiával van felruházva, amely a gyógyterápiában felbecsülhetetlen értékkel bír. Érthető tehát, hogy a „Castro D” nemcsak csillapítólag hat, hanem a legkülönböbb eredményekkel gyógyítja azokat a makacs, idült (15–20 éves) gyomor-, epe-, vese- és májbajokat is, amelyeket eddig semmilyen más gyógyszerrel meggyógyítani nem tudtak, sőt az egész szervezetre olyan kedvező befolyással van, megszünteti az ideges gyomorfájdalmakat, fejfélfájdalmakat, hánytánerget, szédülést. Az orvosi praxisban a „Castro D” külön eredményeket mutat.

Dr. E. W.

A tg-muresi Zsidó Árvagondozó át-rétegezési bizottsága, a napokban értekezletet tartott, amelyen a vezetőségi beszámoló eddigi mu kájának eredményeiről. A bizottság élén a következő vezetőség áll: elnökö: Réli Ernő gyáros, vezetésű: dr. Löwenstein Lajos, dr. Engelberger Dező, dr. Löbe Lajos főtitkár, Benczel Béla. Réli Ernő elnök rámutatott azon gazdag eredményekre, amelyet a bizottság rövid négy hónapos működése alatt elért. Beszélte ezektől a munkaprogramról, majd Benczel Béla titkár tartott jelentést. Az értekezlet a szűkebbkörű vezetőségre beválasztotta még Mandl Mór orih. hitközségi elnököt, míg a nagybizottságra dr. Löwy Ferenc és Szőfer Manó főrabbiakat, valamint dr. Hirsch Simon orvosot.

A ruszinszkói orthodoxia delegációja megjelent a napokban az ungvári országos hivatali alelnöknél, dr. Mezniknél, aki előlt előterjesztette az orthodox zsidóságot érintő aktuális kérdéseket. Az alelnök igen szívesen fogadta a deputációt, melynek tagjai voltak: Szpra főrabbi (Munkács), Kohn főrabbi (Ungvár), Schönberger Hermann és Erlend Armin íródel elnökök, dr. László ungvári hík. elnök, Fischgrund főtitkár, dr. Welz titkár. Dr. Meznik alelnök az előterjesztelt kérelmek iránt nagy megértést tanúsított és a küldöttséget a legmesszebbmenő jóindulatáról biztosította.

A Vrbove-i clonista helyicsoport a közelmúlt napokban negyvszázabu előadást rendezett, amelyen dr. Schmitz tartott rövid előadást. A rendezvény vezette be egyidejűleg a Bizaron akcióit is, amely váratlanul szép eredményt járt.

— Mit kíván Ön? A fájdalom azonnal csillapítását? Vagy az Önt kínzó baj megszüntetését? Ha a szervezet bizonyos anyagokat nem választ ki teljesen, ha hűgyszav gyűlemlik fel a szervezetben, akkor jelenkeznek rheuma, köszvény és a legkülönbözőbb idegfájdalmak, s a jókedvünk mind örökre oda van. Ha a bajt gyökerében akarja megfájdni és teljesen meggyógyítani, az ár talmas csírát ki-puszítani, s a hűgyszavfelelet feloldani, akkor vegyen TOCAL-t. ToGal minden kivételnek megfelelő! Még elhanya golt eseben is segít és teljesen ártalmatlan a gyomorra, szívre, vesékre és más szervekre. TOCAL minden gyógyszerárban kapható.

Látnia kell **Bernáth Rádió** és **Csillár kiállítását?** **Látnia kell!**

ORADEA, Piaja Regina Maria 3 Füzlet: Str. Bratianu No. 1

Sonnenfeld papírüzlet mellett

Hétről-hétre

Szofia. Megindult a Mfal Bizzaron Akció Bulgáriában. A konferencián résztvett a bulgáriai zsidóság valamennyi mértékadó reprezentánsa. Ünnepl. előadó volt Moses Waldman, a Jewish Agency megbízottja.

New-York. Az „American Palestine Campaign Inc.” amely a Jewish Agency amerikai instrumentuma megváltoztatja nevét „Palestine Foundation Fund”-ra (Korona Híjessod). Célja marad ami volt. — A National Council for Palestina, amely az United Palestine Appeal vezetőtagjából tevődik össze november 29-én összeült, hogy megtárgyalja a jelenlegi palesztinai helyzetet — „Excalibur” amerikai gőzös november 11-én befutott a new-yorki kikötőbe. Az első hajó amely Amerikába érkezett, amely a felavítói kikötőben rakodott. Sok rendelés érkezett az árukra. Amerika különböző részeiből, mivel a zsidó kikötőben rakták hajóira.

Krakó. Nyugatgalicia cionista szervezetei elhatározták, hogy Dr. Olasz Thon emlékére egy kolóniát fognak alapítani Palesztinában és emellett megököritik a KKL aranykönyvében. — Jakob Lestschinsky ismert zsidó szociológust banketten ünnepelték 60-ik születésnapja alkalmából.

Praha. A csehszlovákiai parlament kulturális bizottsága Dr. Chaim Kugel képviselő indítványát elfogadta aranzéve, hogy törvényt alkotnak a zsidó hitközségeknek Csehszlovákiában és Máhrisch-Schlesienben való megszervezésére. A közoktatásügyi miniszter hangsúlyozta ez alkalommal, hogy egy zsidó teológiai fakultást szerveznek meg rövidesen, mert nem akarják, hogy zsidó teológusok külföldön tanuljanak. — A Keren Kajem rövidesen 100.000 font kölcson vesz fel Csehszlovákiában. Ez a kölcsön csupán egy része annak, amelyet az egész világon fel akarnak venni. A Cseh Nemzeti Bank már megadta hozzájárulását.

Varsó. A lengyel kereskedelemügyi miniszter Roman, fogadta Dr. Sommerstein sejm képviselőt és Trochenheim szenátort, akikkel megbeszélte, azokat a részletkérdéseket, amelyek az 1937 január 1-én életbe lépő vágtatási törvénynek kapcsolatosan felmerültek. Az új törvény igen sok zsidó mészáros és munkást tesz kenyértelenné. A lengyel munkásfront vezetője kijelentette, hogy megfelelő tervezet készül, hogy ezek az emberek ne legyenek munkanélküliek.

Páris. 62 éves korában elhunyt a varsói nagy naplappal, a „Hajnt”-nak alapítója Smuel Jakob Jatzkan.

Lodz. A lodzi törvényesék ellépte *Wizdison* Transz tartalekos tisztelt 80 zloty pénzbüntetése, vagy hét napi magánzárkára, amiért Minzberg sejm-képviselőt az uccan inzultálta és szakállát meghuzogálta.

London. A kentli herceg, VIII. Eduard fivere a napokban meglátogatta a wandsworthi zsidó agókaházat, ahol mindent alaposan megtekintett és hosszasan elbeszélgetett az óptakkal.

Berlin. Az „Enz Bote” jelentése szerint Waihiagen község zsidómentes lett, mivel az utolsó zsidó kereskedő is elköltözött onnan.

Hamburg. 100 éves és négy hónapos korban elhunyt a legöregebb hamburgi zsidó: *Herman Mündheim*. Egykor a cipész szakmát tanulta ki, és Párisban a szupidai cipők készítésére specializálta magát. Juliusban, 100 éves születésnapján még nagy ünneplésben részesítették.

Jeruzsálem. A „Hajadern” jelentése szerint nagy változások lesznek rövidesen az executive tagjai között és Sertok le fog köszönni. Alitól fog azért kell lemondjon, mert Felix Warburg követeli az interjú miatt, amelyet Sertok, a „New-York Times”-nek adott, amely nem tetszett a Jewish Agency nem cionista tagjának.

Praha. A német és cseh filmipar hosszas tárgyalást folytatott filmcenzúrák kicserélése végett, a két ország között. Most létrejött a megállapodás, amely egy „film-kliring” alakjában jön létre és ezáltal lehetővé válik, a két állam közötti filmek kicserélése.

Wien. A napokban Königrátsban nagy ünneppé volt az ottani zsidóság körében, amelyen megjelent Dr. Alfréd Fuchs, aki a hitlerizmus ideológiát alapjait világította meg. Dr. Picha, a közigazgatási püspök is megjelent ezen a gyűlésen, ahol sokáig elbeszélgetett az ottani főbírával.

Varsó. A varsói és krakói ügyvédi kamarák ülése után, a lublini ügyvédkamara is ülést tartott. A másik két kamarával ellentétben a lublini kamara elfogadta az árja paragrafust. A leadott 160 szavazat közül 104-en a nemzeti demokráciák mellett szavaztak, ami az jelenti, hogy a lublini kamarába nem vesznek fel többé zsidó ügyvédet. A zsidó ügyvédek elhagyták demonstratív a kamara helyiségét. A kormány bizonyára elutasítja majd a határozatot, mint alkotmányelleneset.

New-York. November 28-án tartott ülésen 300 delegátus bizalmáról biztosította Weizmant, amiért a királyi bizottság előtt oly nagyzeretben vádolta a zsidóság jelenlegi helyzetét.

Gürtitz. (Németország). Az itteni munkárat elhatározta, hogy minden árja üzletet és üzemet táblával lát el, amely feltünteteli majd, hogy árja tulajdonosa van. „Mitglied der deutschen Arbeitsfront” lesz kírva, ami azt jelenti, hogy a közönség a karácsonyi vásároknál úgyjelen, nehogy betévedjen egy zsidó üzletbe.

Varsó. Vinal jelentések szerint, a nemzeti demokráciák bojkott-országot állítottak a vinal zsidó üzletek elé, amelyeket azonban a rendőrség elkergette, de mindég újból visszatérnek.

Erőteljesebb szervezési akciói kezd az oradeai zsidó iparosság

Már évekel ezelőtt megkezdte az oradeai zsidó iparosság a célludatos szervezési munkát és nagyon helyesen és igaz zsidó emberekhez méltóan, előbb a fundamentumot építették ki szilárdan. Ez alatt azt értjük, hogy előbb egy gyönyörű nagy befogadóképességű templomot építettek, ahol a város vallásos érzelmi iparossága a sejt imaházában ápolta a vallásos szellemet és a kollégiálitást. Amikor a vallásos iparosok szervezkedése folyt, a munkaviszonyok jobbakk voltak, a kenyérkereslet lehetőség sem vált oly bizonytalanná mint napjainkban, ugyanígy, hogy annak a feladatának, amelyre megalkult fényesen megfelelt ugyan, de az idők újabb feladatokat hárítottak az iparosszervezkedés vállalára.

Az oradeai iparosság felfismerte az idők változását. A sejt vállán érezte, hogy az új ipartörvény, az új tanonctörvény, az éles és sokszor a direkt zsidóellenes konkurrenca nem engedli, hogy megelégedjenek a „csak imaház” feladataival. A keret megvan. Most csak az szükséges, hogy ezt a tágabb keretet még szilárdabbá abroncsolják. Tétovén áll sokszor a zsidó iparos és nem tudja, hogy kihez forduljon. Szereti, becsüli sejt egyesületét, de merl annak kereteln belül nem találhat errevalalkozó tanácsadást, kénytelen „iránytű” nélkül, egymaga megfelelni a reálháruló feladatoknak. Holott, ha ezirányban is megszervezkednének, ekkor mindjárt könnyebb dolog volna sok tekintetben.

Ezt felfismerték a város zsidó iparosainak gondolkodó és vezető tagjai és szervezkedés folyik oly irányban, hogy a meglévő iparosegylet kereteln belül, a zsidó iparos napi problémáival is foglalkozzanak. Ma, amikor az „átrétegződés” folytán minden zsidó ifjunak példaképpen odaállíjják a zsidó iparost, meg is kell mutatni, hogy ez a pálya nem egy nyomorúságos kenyérkereset, hanem tekintélyes rétege a zsidó társadalomnak, amely tud szervekedni és ki tudja és ki akarja harcolni a maga igazát, úgy befelé, mint kifelé a sok veszedelem közepette. Példát kell mutatni az ifjuságnak is és hozzásegíteni ahoz, hogy a fiziteli és tekintélyes iparosférsadalom utánpótlása is meglegyen.

Ezek a feladatok készítették arra az iparosok eljélj, hogy erre a szervezkedésre gondoljanak. Már számos negyiparos is csatlakozott a mozgalmhoz, akik szívesen támogatják zsidó kisebb testvéreiket abban, hogy céljaikat elérjék.

Főfeladata lesz ennek a szervezkedésnek, hogy a zsidó iparosság kollektív érdekeit megvédje. Megvédje az új törvények mellett és sokszor az azokban rejlő ilkos erőkkkel szemben is.

Feladata az iparosság munkalehetőségnekkélmozdítása, munkaadóalakók ott is azokon a helyeken, ahol zsidó iparosellenes tendenciák mutatkoznak. Egy régi és örök igazságot akarnak megvalósítani, amely úgy szól, hogy szervezkedésben van az erő. A keret meg van. Az erkölcsi bázis is elég szilárd. Most csak élellet kell tenni a meglévő keretel. Bizonyos, hogy az akció sikerrel fog járni. Lapunk figyelemmel fogja kísérni ezt a megmozdulást és ötle telhetőleg támogatni is fogja, mindenkor és minden irányban.

— Hallgasson tanácsomra, fejtájs, nál dörzsölje be homlokát, halántékát valódi DIANA sóborszesszel.

— Tökéstart kerestetik autógumi, autó és rádió behozatall engedély kisknázására. Dr. Ligetly Miklós, Cluj Regele Ferdinand 40. Telefon: 14 66.

Házasság. Blum Mody (Cherla) és Salomon Lidor (Ig. Murec). — Bri Hanor Hamizrecht” társelnöke házasságot kötöttek.

— Birtokok egész Transilvániában. Jövedelmező pelotár, házak, ház és villahegyek, gyártelepek és gyárak Clujon eladók. Két malom vidéken. Dr. Ligetly Miklós, Cluj, Regele Ferdinand 40. Telefon: 14 66.

Zsidó humor

HA ISTEN IS UGY AKARJA

Reb Awrohom Schlemil egyszer egy felt erszény pénzzel a vásárra készült. Találta ott egy ismerősevel, aki megkérdezte: hova megy?

— A vásárra megyek, egy számarat akarak venni.

— Tegyed hozzá: ha Isten is úgy akarja. — Erre nincs szükség. A pénz az erszényemben van, a számar pedig a vásáron.

Amikor azonban a vásárra érkezett, egy tolvaj ellopja a pénzt. Szomoruan ballagott hazafelé. Az uton ujra ugyanazzal az emberrel találkozott s az azt kérdezte tőle: Honnan jössz?

Igy válaszolt: — A vásárról, ha Isten is úgy akarja és a pénzemert ellopták, ha Isten is úgy akarta, és a számarat nem vettem meg, ha Isten is úgy akarja és ússin meg téged a gula, ha Isten is úgy akarja...

A KAVNNKI RABBI BESZÉLI

Egyszer egy tolvaj találkozott egy orvos-sal és a következőket mondja neki:

— En sokkal jobban értek az emberekhez mint Ön doktor ur?

— Miért?

— Denn ich weiss, wenn ich weckgehe, was den Leuten fehlt, aber Sie wissen nicht...

MAJD ...

Egy gazdag ember nehéz betegséghe esett s már az orvosok is lemondtak minden reményről. A gazdag ember fiatal erre, mint ahogy ez már szokás, összehívték a város valamennyi snorretjét, mindegyiknek adtak husz garast, hogy a nagybetegért fellim-e mon djanek és a felgyógyulásáért imádkozzanak.

Mikor a snorretrek kivonultak a beteg házából, egyikük megszólalt:

— Mit szölok a mi Rothschildunkhoz? Husz garast adott fejünkért! Pedig annyi a pénze, hogy kiszoríthatott volna nem ötven garast, hanem akár egy pengőt is.

— Csak ne igulj! — nyugtatja meg a lázongó a másik snorret. — Ha az Isten élteit, majd a levérjénél ugylt oszának pénzt...

AZ APA MEGKÉRDI A TANITÓT:

— Tulajdonképpen mondja meg tanító ur, hogy fiam milyen a leggyengébb?

— A félében ... válaszolja a tanító.

A SZEGÉNYSÉG

A zsugorhoz jött egy szegény ember és amikor nem talált meghallgatásra, így szólt:

— Ha nem teljesítet a kérésemet, szölok annak aki küldött, hogy jöjjon el hozzád ő személyesen!

— És ki küldött téged hozzám? — kérdezte a gazdag.

— Hát nem tudod, ki küldött hozzád? A Szegénység!

HA ...

Egy szegény embertől kérdeztek: „Mit csinálnál, ha Isten neked adná Rothschild gazdagságát?”

— Sokkal súlyosabb kérdés — felelt amaz — mit csinálna Rothschild, ha Isten neki adná az én szegénységemet?

JÓKIVÁNSÁG

Grodnoóban retteleneesen kegyetlen kormányzó garádzdalkodott, de aki Rabbi Nochemot, a rabbit kivételképen kedvelte. Ujév napján rendes szokás szerint egy zsidó küldötség megjelent a kegyetlen kormányzónál, hogy tolmácsolja előtte az üdvözlését. A kormányzó erre azt mondotta:

— Hiszen tudom, mit kívánnak a zsidók nekem, és azért nem csodálom, hogy színre üdvözölnek, de belsejükben átkoznak. De töled, Nochem nem tételezem fel ilyen hiszleget.

— Tévedni méltóztatik, Kegyelmes urunk, hivelm sem hazudnak, mindannyian sok szerencsét kívánnak, kívánjuk, hogy a grodnóiak magasabb állásba Jusson Excellenciád, nevezék ki Vlnába fő kormányzóknak, vagy Pétervárra miniszternek ...

N É P Ü N K

TERKEZETŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA Strada Iosif Vulcan No. 4. Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő: Wassersirov Sándor — Leifner Zoltán

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belőföldön: Hitközségeknek és vállalatoknak 500 magánosoknak: egész évre 300, félévre 160, negyedévre 85 lei. Külföldön: 120—80, 45, 25 ch. 180, 95, 50 dinár. 25—15 Pengő. 10—6 Dollár.

Tizennyolcévi fegyház

A churi bíróságnál elhangzott az ítélet, amely a legszigorubb, amelyet a bíróság ma monhatott a Frankfurter-perben. Az egész világ közvéleményét megdöbbentette az ítélet és talán Németország közönsége az egyedüli amely kevesit ezt a tizennyolc esztendőit, amelyet egy súlyosan beteg, exaltált fiatal ember ellen hoztak. A zsidóságtól talvol áll a politikai gyilkosság gondolat, mert úgy véli, hogy ez csak árthat a zsidóságnak. De ha már ez a vinokocci származású zsidó fiatalember annyira elkeseredett, hogy politikai gyilkosságot követett el, akkor nem várjuk volna, hogy ellentétben, a hasonlók pereknél elhangzott ítéletekkel, tizennyolc évre ítéljék a csontszubán szenvedő, szerencsétlen embert.

Kétségtelen, hogyha nem lett volna a kantoni bíróság mögött, a nagy német bírodalom irizualos morális és ki tudja még milyen ilkos nyomása, akkor a bírák is enyhébben ítélezkettek volna. De a kulisszákn mögött bizonyára működésbe lépett a náci „szözhenger” és olyan fenyegetésekkel operált, amely ellen kevés volt a védő ékeszöldsés és kevés volt — még a bírók ellentéte lelti beállítottsága is. Hitler barátja volt Gustloffnak, akit a szerencsétlen Frankfurter megölt. És ha ismétellen hangsúlyozzuk is, hogy a zsidóság érve nem volt a multban és nem lesz a jövőben sem a fegyver — ezt az ítéletet mégis mély megdöbbenéssel kellett fogadjuk. A zsidó ónuralomra klasszikus példa a palesztinai zsidóság magatartása, a terror napjaiban. Ott 33% os lélekszámát adjuk a lakosság összlet-számának és minden morális és fegyveres erőnk és szervezetségünk meg volt arra, hogy szembeszálljunk az arab banditákkal, akik zsidó éleltek és zsidó vagyont pusztítottak napról-napra. És mégis, az egész palesztinai közvélemény érezte, hogy néhány revolverlövészel, vagy néhány arab halálával nem szünik meg a baj. Ott ránevelődött a zsidó öntudatos közvélemény arra, hogy ne kardtól várja segítségét és ne a brutális erőszaktól. De a gátlult zsidóság ellen elkövetelt injuriák, támadások és erőszakosságok sem szöktak megtorlatlan fegyverrel. Ha azonban akad egy elkeseredett ember, aki úgy érezte, hogy meg kell szüntetni azt a mélyelyt, amely a szabad Svájc nagyszerű és szabadsághoz szoktatott atmoszféráját is megmérgezi, akkor tekintetbe kellett volna venni — az enyhítö körülményeket is.

A churi bíróság döntött és olyan büntetést szabott ki Frankfurterre, amely egyenlő a halálos ítélettel, mert hiszen ez a testlleg és lelkiileg keresztült kasul beteg szerencsétlen nem fogja túlélni ezt a nagy időt. Pedig „eretentöl példa” sem kellett volna legyen, hiszen bennünk zsidókat sem Svájcban, sem másutt nem kell „eretenteni”, hogy ne kövessünk el gyilkosságokat. De dolgozott a német nemzeti szocializmus terrorja, a demokrátiikus és szabad svájci közleárság terelőnk is, s ennek újabb áldozata lett: Dávid Frankfurter, a szerencsétlen exaltált

Vége a nagy churi pernek...

Tizennyolcévi fegyházra ítélték Frankfurter Dávidot!

Az ítélet mély megdöbbenést keltett a világ közvéleményében. — A per lefolyása, a védő- és vádbeszédek. — Frankfurter megrázó levele apjához, amelyben bejelenti öngyilkosságát. — A német náciok kezét sejtük a súlyos ítéletben

Chur. Lapunk legelőbbi számában megírtuk a Frankfurter per előzményeit, a világ közvéleményének nézetét, hangulatát, a néci-sejtő usztításait, most pedig a tárgyalás lefolyásáról adunk részletes tudósítást és az ítéletről, amely igen súlyos volt és egyáltalán nem velték tekintetbe, hogy politikai gyilkosságról van szó. Az ítélet kritikáját, lapunk vezetőcikkében adjuk, itt a tárgyalás lefolyásáról tudósítunk.

Chur városa, ahol a tárgyalás lefolyt.

Csendes kis hely különben Chur városa, de néhány hete feszült légkörben élnek az emberek, sok külföldi jár-ek a városban, valamennyit a Frankfurter per iránti érdeklődés hozta ebbe a kis svájci városkába.

A graubündeni kantoni nagytanácsának tárgyalóterme ez a hely, ahol a Gustloff dráma második nagy felvonása lejátszódik. A dráma első része: Gustloff meglelése volt, amelyet egy exaltált zsidó fiú követelt el, mert nem bírta tovább türelleg azt a sok megalázást, amelyet a németek követtek el vele, családjalva és 500.000 zsidóval szemben. A második felvonás: a „második áldozat” feletti ítélet, amelyet megelőz a tárgyalás.

A németek száz főtől álló náci küldönyt küldöttek Svájcba, filozofosok és nem állanak csak egymással szóba.

Kétszáz újságíró jelent meg a tárgyaláson. Ezeknek körülbelül fele beőföldi, svájci, másik része, külföldi, akik a világ minden részéből egyenesen erre a szenzációs tárgyalásra érkeztek.

Kikből áll a bíróság?

A törvényezék egy elnökből, egy helyettes elnökből és három bírótól áll. Elnök: Dr. Anton Rudolf Ganroni, alelnök: Dr. J. Viol, a bíróság tagjai: C. B. Niove, Christian Garman st. morált örmagy és Dr. Peter Sender. Az elnök ívvelével, a bíróság többi tagjai laikusok, akiket a pártok választanak bizonyos időtartamra, a svájci törvények értelmében. Csak az elnöknek kell képzett jogásznak lenni.

Az ügyészi vádirat

Dr. Friedrich Brügger államügyész fogalmazta és 24 oldalra terjed. Öt vádpontot sorol fel, amely közül az első Frankfurter, Gustloff megölésével vádolja, a második: 18 évi maximális bűntetés kiszabását követelt a polgári jogainak elkorláskítását, valamint

dönt is, aki nem bírta tovább látni mindazt, amit egy hatalmas bírodalom követ el néhány sazezererai kultúremberrel.

Minden részöztünk a dapos gyilkossá, aki letlenek közvetkezmenyeképen súlyosan

örökre való kílillást, a büntetés elszenvedése után Svájc területéről), a harmadik pont: a gyilkosság által elkövetett kár megtérítése, a negyedik: a fegyver elkobzása, az ötödik: valamennyi vizsgálattal, tárgyalással felmerült összköltségek megtérítése.

A vádirat különben a következőket közli: 1936 február 4 én 20 órakor Davosban Parkhaus 3. sz. alatt Wilhelm Gustloffot, automatlus fegyverrel négy lövéssel agyonölte. Gustloff a svájci NSDAP. országos vezére volt. A vádirat ezután részletesen leírja, hogy lépte át a ház bejárattát Frankfurter, miként vart Gustloffra, azután a gyilkosság részletes lefolyását. Uána önként jelentkezett a rendőrségen és azonnal bevallotta, hogy ő a gyilkos. Kijelentette Frankfurter a kihallgatás alkalmából, hogy személyes bosszu nem vezette, mert nem is ismerte Gustloffot tisztára feja iránt elkövetett sorozatos sérelmeket akarta megtorolni, illetőleg a világ figyelmét felhívni a sok igazságtalanságra, amely a zsidókat éri a német bírodalom határain belül. A vizsgálat megálapította, hogy szó sem lehet komplotról, vagy bármilyen olyan körülményről, amelyből arra lehet következtetni, hogy a háttérben felbujtók lettek volna.

Hedwig Gustloff asszony,

az egyetlen tenu, akit a graubündeni bíróság kihallgat. Az összes svájci bíróságok közül ez az egyetlen, amely nem folytát a tárgyaláson tenukihallgatásokat, mert az az álláspontja, hogy az előzetes vizsgálat feladta tisztázni a részletkérdéseket. A Frankfurter perben is csak egyetlen tanut hallgattak ki, Hedwig Gustloff asszonyt, a meggyilkolt nőlcvээр özvegyét.

A magánvédő képviselője: Dr. Fridrich Grimm, aki a németországi Essenből való és a Harmadik Bírodalom legnagyobb nemzeti szocialista ügyvédje. Ő képviselte a nemzeti szocialista pártot a ketről perben is, amelyet a ketről zsidó hitközség indított a zsidórágalmazó náci-propaganda ellen.

A védelem ügyvédje,

Dr. Eugen Curti viszont Svájc leghiressebb jogásza. Hires jogászcsaládból származik és az igazság göncsenékkül lovagának ismerik Svájc területén. Hírcs megkezdődött már akkor, amikor a Harmadik Bírodalom pártalan encetálást azoz igyekezett, hogy az egész zsidóságot befektette és Frankfurter,

lakol, most a juk nyu. odtan — életével fizeti meg a vételt tetteit. De a többi életben lebb Frankfurter tombj fogja folytatni mindazt, amit svájci Gultler felbehagyott. És ez a zsidó tragédia. k